

Ikt. sz.: NOB-41/21-5/2020.

NOB-11/2020. sz. ülés
(NOB-35/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2020. október 12-én, hétfőn, 10 óra 08 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/12893. számú beszámoló</i>	
<i>(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)</i>	5
<i>Potápi Árpád János tájékoztatója</i>	6
<i>Erdélyi Rudolf kiegészítése</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	9
<i>Válaszok, reflexiók</i>	17
<i>Határozathozatal</i>	20
<i>Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről</i>	20
<i>Potápi Árpád János tájékoztatója</i>	20
<i>Dr. Szilágyi Péter tájékoztatója</i>	22
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	26
<i>Válaszok, reflexiók</i>	29
<i>További hozzászólások, reflexiók</i>	32
<i>Az ülés berekesztése</i>	34

Napirendi javaslat

1. A Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló (B/12893. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
2. Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről
Előadók:
Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára
Dr. Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikai feladatok koordinálásáért felelős miniszteri biztosa

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Fenyvesi Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Jakab István (Fidesz)
Balczó Zoltán (Jobbik)
Bencsik János (független)

Helyettesítési megbízást adott

Jakab István (Fidesz) távozása után Pánczél Károlynak (Fidesz)
Lázár János (Fidesz) Fenyvesi Zoltánnak (Fidesz)
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz) Szászfalvi Lászlónak (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs
Szócs Dorottya ügyintéző-titkár

Meghívottak

Hozzászólók

Potápi Árpád János államtitkár (Miniszterelnökség)
Dr. Szilágyi Péter miniszteri biztos (Miniszterelnökség)
Erdélyi Rudolf vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 08 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntök mindenkit a Nemzeti összetartozás bizottságának mai ülésén. Köszöntöm a bizottság alelnökeit, a bizottság tagjait; nagy tisztelettel köszöntöm Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár urat; Erdélyi Rudolf vezérigazgató urat, a Bethlen Gábor Alapkezelő részéről, dr. Szilágyi Péter miniszteri biztos urat; s még egyszer mindenkit, aki figyelemmel kíséri a bizottságunk mai ülését, akár itt az ülésteremben, illetve az Országgyűlés információs rendszerén keresztül.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a járványügyi helyzetben a hivatali munkamegosztás miatt a mai ülésünkön a bizottsági ülés munkáját dr. Sándor Tamás helyett Takács Gabriella fogja segíteni; itt a járványügyi munkamegosztásra gondolok.

Távolmaradását a bizottsági ülésről előzetesen írásban bejelentette Zsigmond Barna Pál és Lázár János; Zsigmond Barna Pált Szászfalvi László alelnök úr fogja helyettesíteni, Lázár Jánost pedig Fenyvesi Zoltán alelnök úr. Megállapítom, hogy a bizottságunk így 9 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy az előzetesen kiküldött napirendet elfogadja-e. Aki igen, kérem, most szavazzon! (Szavazás.) Köszönöm szépen. 9 igen szavazattal a bizottság a napirendet elfogadta.

A Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/12893. számú beszámoló (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

Rátérünk 1. napirendi pontunkra: a Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/12893. számú beszámoló megvitatása a határozati házszabály 85. § (2) bekezdése alapján, és ebben határozatot is kell majd hoznunk. Tájékoztatom a bizottságot, hogy Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr 2020. szeptember 17-én nyújtotta be a Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámolót, és az Országgyűlés a Házbizottság szeptember 18-án kelt javaslatára szeptember 21-én kérte fel a bizottságunkat mint kijelölt bizottságot a beszámolóról történő határozathozatalra. A kiosztott anyagban megtalálják képviselőtársaim a beszámolót is, illetve a beszámolóról szóló határozat tervezetét.

Tisztelettel megkérem Potápi Árpád nemzetpolitikáért felelős államtitkár urat, hogy az előterjesztő képviseletében ismertesse a beszámolót. Államtitkár úr, öné a szó.

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr, Alelnök Urak, tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Munkatársak, Hölgyeim és Uraim! Én is sok szeretettel, nagy tisztelettel köszöntök mindenkit a mai beszámoló megvitatása során.

Tisztelt Elnök Úr! Szeretném kérni, hogy ha lehetséges, a két napirendi pontot, mivel szorosan összefügg, ezért vonjuk össze; nem tudom, erről kell-e határoznia a bizottságnak. Úgy gondolom ugyanis, hogy a működés, illetve annak finanszírozása szorosan összefüggő kérdés.

ELNÖK: Tisztelt Államtitkár Úr! Döntöttünk a napirendről, amelyben külön pontként szerepel az Alap beszámolója és a határozat elfogadása, és külön napirendi pont az ön általános nemzetpolitikai tájékoztatója. (Potápi Árpád János: Érttem.)

Úgyhogy nagy tisztelettel azt szeretném kérni, hogy bár összefügg sok téma, de mégis, ezt két külön napirendi pontban tárgyaljuk, mert a bizottság erről már döntött.

Potápi Árpád János tájékoztatója

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Az 1. napirendi pont előtt szeretném kérni a bizottság türelmét, illetve a figyelmét. A napirendi pontot egy kisfilmmel szeretnénk felvezetni. A nemzeti összetartozás napjához, Trianon 100. évfordulójához kapcsolódóan kiírtunk egy pályázatot, amelynek a célja az volt, hogy a gyerekek és fiatalok szemével - akár idősebbeket is bevonva - mutassuk be, hogy mit jelent ma itt a Kárpát-medencében, akár Magyarországon, akár határon kívül, de akár a diaszpórában is mit jelent a fiatalok, a ma élők számára a száz évvel ezelőtti esemény, mit jelent a hazaszeretet, mit jelent a nemzeti összetartozás. Két kisfilmet szeretnénk bemutatni, egyet az elején, s majd a 2. napirendi pont után a másodikat, ezek négy-öt percesek, kicsit felvezetendő a mai témánkat. Köszönöm. (*Filmvetítés: 10.13-10.16*) Köszönöm szépen a türelmüket. A kisfilmek a kulhonimagyarok.hu oldalunkon találhatóak meg. Ezek a kislányok a „gyerekek” kategóriában lettek az első helyezettek; ezúton is szeretnék nekik gratulálni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Bizottsági Tagok, kedves Elnök Úr! Ha visszagondolunk a 2010-et megelőző időszakra, a szűken vett nemzetpolitikára 9,1 milliárd forintot fordított az akkori szocialista-liberális kormány, azt az évet töltötték ki teljesen; azt követően pedig a határon túli támogatások összege 2010-től folyamatosan növekedett. Ha az elmúlt időszak nemzetpolitikájáról összefoglalóan kellene beszélni, akkor azt mondhatnánk, hogy két nagyobb szakaszt lehet megkülönböztetni: a 2010-14 közöttit, a 2014-18-ig tartót, illetve az azt követő időszakban pedig alapvetően a szülőföldön való boldogulást kezdtük a hagyományosan vett nemzetpolitikával párhuzamosan folytatni. Ezek a szakaszok a Bethlen Gábor Alap tevékenységében is visszaköszönnek. Most már nyugodtan mondhatjuk azt, hogy évek óta minimálisan megtízszereződött a nemzetpolitikára fordított összeg. Természetesen ezekben az összegekben, ami most a beszámolóhoz tartozik, nincs benne a KKM által folytatott gazdaságfejlesztési programok sorozata a Délvidéken, Kárpátalján, Erdélyben, Felvidéken, Muravidéken, illetve Dél-Baranya, Kelet-Szlavónia térségében. Nincsenek benne az állami vállalatok által nyújtott támogatások, nincsenek benne a karitatív tevékenységet folytató szervezetek támogatásai, önkormányzati támogatások, illetve a különböző személyek egyéni támogatásai, amelyeket határon túlra juttattak el; nyilvánvaló, hogy ez jelentősen megnövelné az éves támogatási keretet. Ez gyakorlatilag azt az összeget takarja, ami a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkárságán, illetve a BGA-n keresztül jutott el a támogatottakhoz. Mondhatjuk azt, hogy a maradvány figyelembevételével 2019-ben több mint a duplájára módosult az előirányzat; ez meghaladta a 70 milliárd forintot, közel 70,5 milliárd forintra módosult. Azt gondolom, jó dolog ilyenekről beszámolni, hogy a költségvetési törvényhez képest az az összeg, ami elkölthető, illetve realizálódik egy-egy évben, megduplázódik vagy a mértéke még ennél is magasabbra nő. Most már négy-öt éve folyamatosan erről tudok beszámolni a bizottságnak.

A részletesebb beszámoló érdekében szeretném megkérni vezérigazgató urat, hogy ő is néhány gondolattal járuljon hozzá a bizottsági beszámolóhoz.

Erdélyi Rudolf kiegészítése

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! E magasztos film után kicsit talán a számok világába invitálok önöket, mellyel annak a törvényi kötelezettségnek tesztek

eleget, amely a Bethlen Gábor Alap mint fejezetről szóló pénzügyi-költségvetési beszámolót jelenti.

Ahogy államtitkár úr is említette bevezetőjében, a Bethlen Gábor Alap 2019. évi eredeti bevételi előirányzata meghaladta a 33,7 milliárd forintot, amely az év végéig egyedi kormányhatározatokkal, 27,7 milliárd forint pótelőirányzattal, illetve a Miniszterelnökség fejezetből átvett 5,5 milliárd forintos fejezeti kezelésű átvett forrással, valamint az előző évi maradvány figyelembevételével több mint a duplájára, 70,498 milliárd forintra módosult. A költségvetési év során a szakmai előirányzatok pénzügyi forrásai 99,1 százalékos mértékben realizálódtak, tehát ennyi pénz került kifizetésre, szemben a 2018. évi 96,3 százalékos teljesítési mértékkel. Kiemelendő, hogy a 2019. évben mintegy 6600 darab támogatási szerződés, támogatói okirat került megkötésre, kibocsátásra, ami 17,9 százalékos növekedést jelentett az előző évihez képest.

Az Alapkezelő működési költségei a tárgyévben mintegy 951 millió forinttal növekedtek; ez 51 százalékos meghaladó növekedés a '18. évihez képest. Az emelkedés részben az Alap fejezetéhez tartozó előirányzatok bővüléséből adódott - ilyen a Határtalanul! program -, illetve az Alapkezelő által kezelésre átvett egyházi, nemzetiségi és civil fejezeti kezelésű előirányzatok kezelési költségeit tartalmazta. A feladatok bővülésével párhuzamosan az Alapkezelő átlagos állományi létszáma 45 fővel emelkedett, amely 44,6 százalékos növekedést jelent 2018-hoz képest. Az alapkezelés teljes működési költsége a teljesített kiadás 2,5 százalékával jelentősen alatta marad a BGA-törvényben meghatározott maximum 10 százalékos mértéknek.

A nemzetpolitikai célú támogatások címen rendelkezésre álló 2019. évi előirányzat terhére a bizottság 60 milliárd forint feletti, 60 milliárd 197,7 millió forint összegben hozott támogatási döntést, amely 981 darab támogatási kérelem és 4628 darab pályázat megvalósításához biztosított forrást a határon túli magyar közösségek civil társadalmának kulturális, oktatási és egyházi programok megtartása érdekében, valamint több mint 240 ezer magánszemély részére biztosított oktatási-nevelési, hallgatói, illetve szociális támogatást. 2018-hoz viszonyítva elmondható, hogy a 2019. évben a normatív támogatások részaránya némi növekedést, míg az egyedi eljárásban biztosított támogatások részaránya csökkenést mutatott, melynek oka, hogy a kormány 2019-ben a kárpátaljai szociális programok 1,4 milliárd forint összegű kiegészítéséről döntött. A nyílt pályázatok 2018-hoz hasonlóan, közel azonos keretösszeggel kerültek kiírásra.

A diaszpórában élő szervezetek pályázati támogatása 2019-ben 100 millió forinttal, az ifjúsági közösségek támogatására irányuló pályázat 50 millió forinttal emelt keretösszeggel valósult meg, míg a Szász Pál tanulmányi ösztöndíjprogramban elnyerhető ösztöndíj összege az előző évi 600 ezer forinthez képest 1,2 millió forint/fő/tanévre emelkedett, és nőtt az ösztöndíjasok száma is.

A bizottság 2019-ben 47,8 milliárd forintot meghaladó összegben hagyott jóvá egyedi támogatást, melynek keretén belül több, nemzetstratégiai szempontból jelentős beruházás valósult meg, például az Erdélyi Református Egyházkerület támogatása az Ajtoni Magyar Református Családgondozó Központ megvalósítása céljából, a Székelyföldi Jégkorong Akadémiát működtető Mens Sana Alapítvány támogatása az akadémiai rendszer létrehozása keretében, illetve a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola támogatása sportközpont létrehozása céljából.

A MÁÉRT iránymutatása és a bizottság döntése alapján összesen 82 intézmény és 12 program minősült nemzeti jelentőségűnek, melynek támogatásai szintén egyedi támogatás keretében valósultak meg.

2019-ben is folytatódott a kormány által a 2016. év végén meghirdetett Kárpát-medencei óvodafejlesztési program, melynek során a program harmadik ütemének

végrehajtására került sor a kormány által év közben biztosított 5,4 milliárd forintos forrás terhére.

A Határtalanul! program kezelői feladatait 2018. november 1. napjától látja el az Alapkezelő. A program forrását biztosító előirányzat 2019-től az Alap önálló költségvetési címén került megtervezésre, 5,6-6,1 milliárd forint összeggel, amely kormánydöntés alapján az év során kiegészítésre került, így a támogatási keret a 7,5 milliárd forintot meghaladta. A program célja ismert a bizottság előtt: a határon túli kirándulások támogatása, a Magyarország határain kívül élő magyarság megismerése és a magyarországi, illetve a külhoni magyar fiatalok közötti kapcsolatok kialakítása, erősítése. A program keretében három nyílt és egy meghívásos pályázat alapján 1899 darab pályázat, illetve további húsz, a programhoz kötődő egyedi kérelem támogatása valósult meg.

A Magyarság Háza a zrt. keretein belül végzi tevékenységét, nonprofit kft.-ként, 2019. március 1-jével önállóan, melynek támogatására a költségvetés 216 millió forint összegű előirányzatot biztosított. A támogatás által a nemzeti összetartozás erősítését szolgáló, a külhoni magyarság értékeit bemutató, rendszeres és ingyenesen látogatható, közhasznú programok kerültek megrendezésre. A kft. közreműködött továbbá a Mátyás király-emlékévvvel, a II. Rákóczi Ferenc-emlékévvvel, illetve a Határtalanul! programmal kapcsolatos feladatok ellátásában; igazgató asszonya Csibi Krisztina, aki itt van körünkben - köszönjük szépen a munkáját.

Az Alapkezelő keretében a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának háttérintézményeként működik a Nemzetpolitikai Kutatóintézet; igazgatója Kántor Zoltán, szintén itt van a teremben. 2019-ben folytatódtak a 2018-ban elkezdett kutatások, úgymint a családkutatás külhonban, a TANDEM II. kutatás, a Határtalanul!, valamint a magyar diaszpóra szervezeti életének kérdőíves felmérése. A kutatóintézet konferenciák, nyári egyetemek és egyéb rendezvények szervezése, kiadványok szerkesztése mellett kiemelt feladatként látja el nemzetpolitikai vonatkozású kutatások kezdeményezését és összehangolását, illetve megalapozó kutatásokat végez az államtitkárság, illetve a kormány döntéseivel.

Az Alapkezelő működésére visszatérve még, 2019 márciusában önálló igazgatóságként létrehozásra került a Támogatáselszámolási és Monitoring Igazgatóság. 2019-ben a kihelyezett támogatások volumenével arányosan az elszámolási kötelezettségek is tovább növekedtek. Az Alapkezelő 2020. január 1-jén, ideértve az előirányzat-módosításokból, valamint a központi kezelésű előirányzatok átadásából származó támogatásokat is, összesen 10 850 darab nyitott támogatási ügyletet, támogatási szerződést, támogatói okiratot tartott nyilván, összesen 229 milliárd forintot meghaladó támogatási összegben. Azt hiszem, nem kell ezen a soron említenem, hogy miért fontos a monitoring és az elszámolási tevékenység erősítése. Helyszíni ellenőrzésen összesen 351 darab programot ellenőriztünk, ebben közreműködött a BGA felvidéki szervezete, illetve a BGA erdélyi szervezete. A lefolytatott ellenőrzések alapján megállapítható volt, hogy a támogatott tevékenységek megvalósítása a támogatási szerződésben, támogatói okiratban vállaltaknak megfelelő volt, a támogatási cél megvalósult, illetve a támogatási célnak megfelelő fenntartás biztosított.

Röviden ennyi kiegészítést, illetve összefoglalót tennék a beszámolóhoz. Köszönöm szépen a türelmüket.

ELNÖK: Köszönöm szépen államtitkár úrnak és vezérigazgató úrnak az írásos anyag kiegészítését.

Tisztelt Bizottság! Önöké a szó. Van-e kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre:)* Bencsik János képviselő úr!

Kérdések, hozzászólások

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel köszöntöm én is államtitkár urat, illetve a megjelenteket. Mindig el szoktam mondani, most is elmondom, hogy általánosságban a magyar kormány nemzetpolitikája kapcsán azt gondolom, hogy bárcsak minden részterülete ennyire jól menne a kormányzásnak. Lennének akkor is problémák, bajok az országban, de messze nem ekkorák.

A vírushelyzet kapcsán szeretném kiemelni azt a szintén pozitív tapasztalatot, hogy úgy látjuk, maximális rugalmasságot biztosítottak a pályázóknak a pályázatok során, ami tudta segíteni, hogy azon szervezetek helyzetét ebben a kiemelten kaotikus időszakban is meg tudta könnyíteni. Ezt mindenképpen szeretném önöknek megköszönni.

Amit szintén nagyon jónak és helyesnek tartok, az az, hogy a járvány idején azokat az egészségügyi felszereléseket, egészségügyi védőfelszereléseket, amelyeket a magyar kormány beszerzett, hamar és nagy számban biztosítani tudta a környező régiók magyarlakta területei számára. Itt viszont muszáj felvetnem azt a kérdést, hogy nem lett volna-e sokkal célszerűbb ezeket a védőfelszereléseket nem hangos, látványos kommunikáció mellett eljuttatni, hanem inkább szép csendben, fű alatt végezni ezt. Azért is kérdezem ezt, mert ez nemcsak az itthoni magyar emberek számára volt sok szempontból visszatetsző, aggályos, miközben ugye, a járvány első hetében az egészségügyi dolgozók is nagyon nagyrészt nem kellő mennyiségű és felszereltségű védőeszközök alatt dolgoztak, hanem a többségi országokban is, a román, szerb, ukrán állampolgárok között is egyfajta féltékenységet vagy sértettséget okozott, hogy azt látták, hogy a magyarok kapnak védőfelszerelést, ők meg nem. Tehát még egyszer mondom, nagyon helyesnek tartom azt, hogy ez megtörtént, csak arra szeretnék rávilágítani, hogy talán jobb lett volna, illetve a jövőben hasznosabb lenne, ha ezeket megpróbálná a magyar kormány minél kevésbé nagy csinnadrattával tenni.

Szeretném kérdezni, hogy a Székely Nemzeti Tanács európai polgári kezdeményezése jelenleg hogyan áll. Ugye, nagyon kevés idő van már hátra, november 7-e a meghosszabbított határidő, és ha jól tudom, itt még mindig több országból is hiányzik a szükséges kvóta. Látnak-e arra lehetőséget, esélyt, hogy a rendelkezésre álló, nagyon rövid idő alatt ez a szükséges számú támogató aláírás megérkezzen?

Szintén általánosságban vetném fel - és erről volt szó egyébként a Hunineu Alapítvány ülésén is -, nagyon hasznosnak tartanám, ha a következő időszakban a környező országokban megpróbálnánk - gondolok itt elsősorban Partiumra, Székelyföldre, de a többi elcsatolt vagy szomszédos régióra is - olyan utazásokat szervezni, ami összehozza a nyugat-európai és a tengerentúli, főleg az egyesült államokbeli döntéshozókat, politikusait a helyi érdekvédelmi szervezetekkel, politikai pártokkal. Azt gondolom, az ilyen leszervezett, megkonstruált, kellőképpen előkészített utazások tudnák segíteni a helyi magyar közösségek érdekérvényesítő képességét, ha ehhez kapnak nyugat-európai, tengerentúli támogatást, kiállást. Tudom, hogy ez inkább a Külügyminisztérium égisze alá tartozik, tehát nem klasszikus értelemben a Bethlen Gábor Alaphoz tartozik, csak mint nemzetpolitikai ügy megkérdezném államtitkár úr véleményét erről.

Szintén még általánosságban szeretnék kitérni a választásokra, ugyanis most választások voltak, vannak, lesznek soron több szomszédos régióban. Ezúton is gratulálok minden magyar polgármesternek, megyei és települési tanácsosnak, akik a romániai helyhatósági választásokon mandátumhoz jutottak. De itt kell megjegyezni, és nem tudok szó nélkül elmenni államtitkár úr kijelentése mellett, amit Balczó Zoltán képviselőtársamnak az azonnali kérdésére adott, ami szerintem finoman szólva is káros és méltatlan volt, amikor azt mondta államtitkár úr, hogy

mindazok, akik nem az RMDSZ kampányában vesznek részt és nem az RMDSZ jelöltjét támogatják, azok kvázi nemzetárulók. Ez, ugye, Tókécs Lászlóra és párttársaira vonatkozott, de azt gondolom, ezzel megsértette államtitkár úr mindazokat az erdélyi magyar szavazókat, választókat, akik nem az RMDSZ jelöltjét támogatták, és nagy számban egyébként azokat is, akik a Magyar Polgári Párt vagy az Erdélyi Magyar Néppárt zászlaja alatt pont azért gyülekeztek annak idején, mert önök hívták őket, tehát önök voltak azok, akik amikor még az RMDSZ hegemoniájának a megbontásában voltak érdekeltek, akkor bátorították ezeket az embereket, hogy vállaljanak nyilvános szereplést, alakítsanak pártot. Azt gondolom, az ő minősítésük nemcsak hogy méltatlan, de káros is volt az Országgyűlés nyilvánossága előtt.

Ezen túlmenően Romániában december elején parlamenti választásokat tartanak, Ukrajnában még ebben a hónapban, októberben lesznek választások, és Felvidéken nemrég voltak választások. Az RMDSZ-hez való viszony, illetve az RMDSZ ellenlábasaival való viszony tekintetében lehet, hogy meglehetősen naiv a kérdésem vagy a felvetésem, de mégiscsak szeretném megkérdezni, és itt megint a BGA szerepkörén túlmenően mint nemzetpolitikai kormányzati attitűd kapcsán, hogy mi lesz a magyar kormány hozzáállása ezekhez a külföldi magyar szervezetekhez, akik különböző formákban most ezeken a választásokon meg fogják méretetni magukat. Nyilvánvalóan nem elvárható és nem is szabad, hogy a magyar kormány beavatkozzon a helyi választásokba, de azért láttuk azt, hogy pont itt az erdélyi, romániai helyhatósági választás kapcsán igenis nagyon karcos állásfoglalásokat tett a magyar kormány. Szeretném kérdezni, bár mondom még egyszer, lehet, hogy naiv a kérdésem, de szeretném megkérdezni, számíthatnak-e arra az erdélyi magyar pártok, nemcsak az RMDSZ, hanem az MPP és az EMNP is, hogy a magyar kormány megpróbál minél teljesebb, minél sokszínűbb és minél nagyobb magyar érdekképviseletet támogatni ezen a választáson, és elérni azt, hogy a bukaresti törvényhozásban minél több magyar párt tudja képviseltetni magát.

Ugyanígy szeretném kérdezni, hogy miért és hogyan akadtak el az UMDSZ és a KMKSZ közötti politikai közeledések. Ugye, láttuk, hogy 2016-ban megindult a két nagy magyar kárpátaljai szervezet közötti együttmozgás; most, a 2020-as választáson ennek nem nagyon látjuk nyomát. Nem tudjuk, hogy itt a kormányzati támogatói hátszél hiányzik-e e mögül, vagy esetleg a helyi felek nem tudtak megállapodni egymással, de most mégiscsak úgy néz ki, hogy a KMKSZ és az UMDSZ nem fog tudni közösen elindulni.

A másik pedig a Felvidék helyzete. Itt az a szomorú, mindenképpen szomorú fejlemény, de mégiscsak szögezzük le azt a tényt, hogy 2012 óta a Magyar Közösség Pártja nem tudott sajnos mandátumhoz jutni a pozsonyi törvényhozásban, és látjuk, hogy évről évre erősebb a szlovák pártok szívóhatása a magyar közösségeken belül. Itt azért nem véletlen, hogy Matovič pártja is sikeresen gyakorolt gesztust ezen a téren. Nem gondolja-e úgy, államtitkár úr, hogy itt esetleg felül kellene vizsgálni a magyar kormány hozzáállását a felvidéki magyar politikai szereplőkhöz?

Ezek lennének általánosságban a kérdések; és most, ha megengedik, nagyon röviden régiós szinten is lenne egy-két konkrét ügy kapcsán kérdésem.

Délvidéken ijesztő és aggasztó mértékben erősödtek föl az elmúlt időszakban a helységnévtábla-rongálások. Az elmúlt időszakban nagyon sok helységnévtáblát helyeztek ki újonnan, és szinte napi rendszerességgel fújják le, rongálják meg ezeket. A helyi közösségek sokszor igyekeznek ezeket javítani, pótolni. Nem lenne-e hasznos esetleg, ha már ennyire példás és jól működik a szerb-magyar együttműködés, ezt esetleg jelezni a szerb félnek is, hogy erre figyeljenek oda, és adott esetben hassanak oda, hogy ez ne forduljon elő ilyen tömegesen?

Szintén ebbe a kategóriába tartoznak a sírrongálások Csantavéren, Kucorán, Kishegyesen, illetve magyar és katolikus szobroknak a megrongálása az utóbbi időszakban, itt Bácskertest, Zentát és Szabadkát kell említeni; utóbbi helyen Kosztolányi Dezső mellsobrát rongálták meg. Sajnos ezek az esetek sem azt mutatják, hogy a két ország viszonya példás lenne. Szeretném kérni és javasolni ez ügyben, hogy valamifajta kormányzati fellépés történjen ezekben az ügyekben, ne hagyjuk teljesen magukra ezeket a helyi közösségeket az ezekben a visszás ügyekben való küzdelemben.

Erdély kapcsán szeretném kérdezni, hogy hogyan áll az erdélyi magyar kórházprojekt - úgy érzem, ez most eléggé aktuális -, illetve mikorra várható önk szerint a Budapest-Kolozsvár gyorsvasút.

Kárpátalja kapcsán: erre a magyar kormányoknak kevés ráhatása van; amire ráhatása van, azt gondolom, azt az elmúlt időszakban egyébként példásan megtették. Ez pedig az ukrán nyelvtörvény, ami ugye, most, szeptember 1-jétől kötelező lesz minden ukrán oktatási intézményben, sőt június 16-a óta a repterek, vasúti és autóbusz-megállók, illetve -állomások nevét is csak ukránul lehet kiírni, és a legfrissebb fejlemény, hogy a teljes hivatali ügyintézés nyelve az ukrán lesz. Itt látjuk a kormány elszántságát és a határozott fellépését ebben az ügyben; kérem, ezt továbbra is folytassák, és próbáljanak meg ez ügyben valamiféle nyomásgyakorlást elérni.

Ami viszont Ukrajna tekintetében egyre több problémát okoz, az a fokozott határellenőrzés, aminek az oka nyilván a járvány elleni védekezés és a határok átjárhatóságának szigorítása, ami azért részben indokolt. Itt azt látjuk, hogy most már második hónapja kilométeresek a sorok, elsősorban az Asztély-Beregsurány és a Csap-Záhony határátkelőknél, de tovább ront a helyzeten, hogy a haranglábai és mezőkaszonyi határátkelőket is határozatlan időre lezárták. Szeretném kérdezni, tudnak-e és szeretnének-e ezen a helyzeten változtatni, segíteni, mert ez nagyon ellehetetleníti, megnehezíti az ingázó munkavállalók helyzetét.

Végezetül a BGA működése és a konkrét forráselosztások, támogatáspolitikák kapcsán: mindig el szoktam mondani, amióta van ez a program, és ezt most is szeretném megerősíteni, hogy a gazdaságfejlesztési programok továbbra is rendkívül jól működnek. Azt látjuk, azt tapasztaljuk, az a hozzánk visszaérkező visszajelzés, hogy ezek a programok beváltották a hozzá fűzött reményeket, és minden régióban tudták segíteni, támogatni az ottani magyarság gyarodását. Ennek kapcsán egy idevágó kérdésem van, hogy volt az erdélyi gazdaságfejlesztésnek egy kisebb volumenű üteme, amelyet idén őszre terveztek a Partiumba, jórészt a mezőségi példák nyomán. Én nem hallottam az utóbbi időben, nem érkeztek hozzám olyan információk és nem olvastam erről semmit, hogy ennek a projektnek a megvalósítása mennyit fog csúszni. Gondolom, itt alapvetően a járvány lehet ennek a csúszásnak a hátterében; illetve ez sem a BGA, hanem a Külgazdasági és Külügyminisztérium asztala, de nyilvánvalóan van valamiféle együttgondolkodás, illetve információcsere. Ha ezzel kapcsolatban tud esetleg államtitkár úr bármi fejleményről beszámolni, akkor kérem, hogy ossza ezt meg velünk.

Továbbra is aránytalannak látjuk a forráselosztást, illetve annak menetét. A 2019-es beszámoló szerint 33 milliárd forint pályázati forrás történt előirányzatból és 27 milliárd forint kormányzati határozat alapján. Mi azt gondoljuk, hogy ilyen fontos célokra ilyen összegeknél jóval nagyobb arányban kellene képviseltetve legyen azon pályázatok támogatása, amelyek már előzetes célirány alapján, konkrét, előzetesen lefektetett elvek alapján, és nem egyedi elbírálás alapján valósulnak meg. Illetve amit még szintén aránytalannak érzek, az, hogy itt van egy 67 milliárdos keret, nemzetpolitikai célú kiadás, ebből 47,8 milliárd forint az egyedi elbírálás, miközben a „magyar kultúráért és oktatásért” pályázat központi részlegén nemcsak az egyedi és az előre megítélt pályázatok, hanem a győztes-vesztes pályázatok aránya is ilyen feltűnően

aránytalan. Az előbb említett „magyar kultúráért és oktatásért” pályázatnál a benyújtott pályázatok alig 15 százaléka volt nyertes, míg az egyedi elbírálásnál ez sokkal nagyobb arány. Megfontolás tárgyává tenném a források átcsoportosítását ebben a pályázati támogatási kalapban, ha már itt ennyire kevés győztes, megvalósult pályázat van. De ugyanez elmondható a regionális pályázatokra is: itt 35 százaléka volt nem nyertes az összes benyújtott pályázatnak. Tehát esetleg ez is indokolhatja azt, hogy különböző fejezeteken belül átcsoportosítások legyenek.

Szeretném kérdezni, hogy mi lesz a sorsa a Határtalanul! programnak. Ezek, ugye, tavasszal - érthető módon - nem valósulhattak meg; most ősszel is egy darabig ez még így lesz. Nem tudom, esetleg tudnak-e bármi biztatót mondani azoknak az utazásszervező, idegenforgalomra specializálódott turisztikai vállalkozásoknak, akik az egész éves működésüknek a nagy részét erre a programra tették fel.

Végezetül pedig a „Szülőföldön magyarul” program kapcsán szeretnék kérdezni, hogy itt az oktatási-nevelési támogatások átalakítása évek óta napirenden van, vagy legalábbis beszélünk arról, hogy szükséges lenne, hiszen ezek az oktatási-nevelési támogatások, különösen a hallgatói támogatások az elmúlt években nagyon elinflálódtak, nem igazán jelentenek érdemi segítséget. Ennek az átgondolása, ha jól tudom, zajlik. Ha esetleg van ez ügyben bármi fejlemény, akkor örömmel veszem, ha erről kapunk információt. Illetve a legújabb értesülésem - nem tudom, ez mennyire helyes -, hogy a szeptemberre tervezett kifizetések is a járvány miatt át fognak csúszni januárra. Hozzánk Felvidékről elkezdett ilyen jelzés érkezni, de úgy tudom, hogy minden régióban hasonló a helyzet. Mivel nem egy nagy összegről van szó, sok helyen talán nem annyira húsbavágó, de mégiscsak az érintettek, gondolom, szeretnék tudni, hogy ez a támogatás, ha már számoltak vele ősszel, akkor mikor fog megérkezni.

Ezek lennének a konkrét és kevésbé konkrét kérdéseim. Köszönöm szépen a választ előre is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Mielőtt továbbmennénk a képviselői hozzászólásokkal, szeretném önöket figyelmeztetni, illetve tulajdonképpen igazat adva államtitkár úrnak, aki azt javasolta, hogy tárgyaljunk mindent egyben: végül is valóban, minden mindennel összefügg nemzetpolitikai kérdésekben, de én úgy láttam önökön, hogy nem ellenkeztek, amikor azt mondtam, hogy elfogadtuk a napirendet, és két külön napirendi pontban tárgyaljuk, egyrészt a Bethlen Gábor Alapkezelő konkrét beszámolóját, másrészt pedig külön államtitkár úr általános beszámolóját nemzetpolitikai kérdésekről. Nem akartam félbeszakítani képviselő urat; ami kérdéseket ön föltett, annak a 80-90 százaléka a járványügyi helyzet, a Székely Nemzeti Tanács aláírásgyűjtési ügye, felvidéki összefogás, önkormányzati választások Romániában - ezek nem a Bethlen Gábor Alapkezelő beszámolójához tartozó ügyek.

Azt is szeretném elmondani, hogy a határon túli gazdaságélénkítő támogatások a Külügyminisztériumnál szerepelnek. Sor kerül majd decemberben Szijjártó Péter miniszter úr meghallgatására, ezt az egyébként hasznos kérdést is tegyük el oda.

Egy ellenzéki, egy kormánypárti hozzászólással haladunk tovább. Jakab István alelnök úr, majd utána Balczó Zoltán képviselő úr következik.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Annak okán kérek elsőként szót, hogy néhány percen belül el kell menjek a parlament plenáris ülésének vezetése végett, úgy viszont nem akartam elmenni, hogy ne szóljak.

Először is meg akarom köszönni a Bethlen Gábor Alapnak, igazgató úrnak, valamennyi munkatársának, államtitkár úrnak, miniszteri biztos úrnak, hogy a jelen körülmények között hihetetlen erőfeszítésekkel, de minden rendelkezésre álló eszközt igénybe véve igenis maximálisan végezték munkájukat és azt a szolgálatot, amire

vállalkoztak. Köszönet érte. Azt gondolom, ez az elkövetkező időszakra is erőt ad nekünk.

Mivel elnök úr jelezte, és nem kívánok ezen változtatni, nyilván a következő napirendi pontnál nem kívánok megnyilvánulni, mivel sajnos nem tudok itt lenni; szerettem volna néhány dolgot elmondani. Egy tény: az, hogy a határon túli magyarság összefogását érezni lehet. Egy másik program, a „Magyarok kenyere” program kapcsán szinte hetente járom a Kárpát-medencét, ismerem a körülményeket, és a program jó, eredményes működésével kapcsolatban folyamatosan kapunk jelzéseket. Még egyszer köszönet mindenkinek.

Elnök úr, köszönöm szépen a lehetőséget, és megértésüket kérem, de én nem késhetek el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök úr. Balczó Zoltán képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Jakab képviselő úr felszólalása részben formális volt, ezért én szívesen átadom a vitában való érdemi, hosszabb felszólalás lehetőségét kormánypárti oldalon ülő képviselőtársaimnak. *(Jelzésre:)* Akkor nekikezdek én. *(Jakab István távozik az ülésről.)*

Bencsik képviselő úr teljesítette államtitkár úr kérését az összevont vitáról, de azért, azt hiszem, ez akkor lett volna jobb, ha elnök úr és a bizottság dönt így. Én tehát nem kívánom a két kérdéskört összevonni, ugyanakkor a határon túlra nyújtott anyagi támogatások tekintetében én is túllépek - röviden, ezt szeretném jelezni - azon, ami szorosan a Bethlen Gábor Alaphoz tartozik. Elhangzott itt is államtitkár úr részéről: a támogatásnak számos más csatornája is van.

Maga a határozati javaslatunk valóban nagyon rövid: a beszámoló megfelel a jogszabályban foglalt követelményeknek, alaposan, részletesen beszámol az Alap működéséről és tevékenységéről. Én ennél kicsit bővebben szeretnék szólni a határon túli magyar támogatásokról, és a szavazatomban is ezt érvényesíteni fogom, tehát bevallom, hogy nem csak szorosan erről a határozatról döntök. Természetesen elismerem azt a meghatározó, színvonalas tevékenységet, amelyet az Alapkezelő teljesít, és az is nagy öröm, hogy ilyen módon növekedtek a határon túli támogatások. Tegyük hozzá, annyiban nem teljesen - vagy inkább árnyaltabb az összehasonlítás - a kétszeresére, hiszen új feladatok is vannak; hogy csak azt említsem, hogy 7,5 milliárd forinttal a Határtalanul! program átkerült az Alap költségvetésébe, tehát nem ugyanazokra a feladatokra jutó forrás kétszereződött meg, de így is nagyon fontos eredménynek tartom.

Én először veszek részt az Alapkezelő beszámolójának a vitájában, és most egyszer szeretnék arról beszélni, hogy én hogyan látom ezt a szerkezetet. Nyilván ha módom van jövőre is részt venni, nem fogom megtenni.

A határon túli magyar támogatások. Én nem is igazán szeretem a „támogatás” szót, mert ez inkább kötelezettség, tehát nem valami támogatásra azért szoruló, mert maga nem tudja ellátni azt a feladatot, amire hivatott - határon túli szervezetre gondolok -, ez egy kötelessége a magyar kormánynak, magyar parlamentnek. Ez úgy indult, hogy közmegegyezés alapján az Antall-kormány idején, amikor az Illyés Közalapítvány létrejött, ezt a közmegegyezést az is szimbolizálta, hogy egy olyan kuratórium döntött róla, amelynek ellenzéki pártok képviselői is tagjai voltak, és tiszteletreméltó, komoly fölkért személyiségek. Nekem módom volt '98-2002 között az Illyés Közalapítvány kuratóriumának a munkájában részt venni, Németh Zsolt államtitkár felkérésére, aki ezt felügyelte. És ott, valóban igaz az, hogy nagyon nagy érdeme volt ennek az alapítványnak abban az időszakban, '98-2002 között főleg, amikor én voltam, amikor az aranykorát élte az első Fidesz-kormány alatt, kiépültek az

alkuratóriumok, a szaktestületek. Nyilván kritizálhatók adott tételek, de mégis egy jól működő rendszer alakult ki, amelyet egy nagyon professzionálisan működő iroda készített elő dr. Veress László irányításával. Úgy látom a mostani struktúrában, miután a közalapítvány megszűnt, ami a 2002 utáni politikai változásnak tudható be, mert az IKA-val párhuzamosan létrejött a Szülőföld Alap, majd végül 2006-ban a kormány meg is szüntette az Illyés Közalapítványt. De most is egy olyan rendszerben történik a forrásokról való döntés, ami most egyoldalúan kormányoldalt képvisel, hiszen az Alap bizottságában két miniszter, illetve egy államtitkár van, az általuk kinevezett személyekkel; ez azt jelenti, hogy nyilvánvalóan ellenzéki pártok képviselőinek nem nyílik lehetősége, hogy ebben a munkában részt vegyen; nyilván örülünk, hogy itt ezt a beszámolót meghallgathatjuk.

Annyiban szeretnék bővebben kitérni az anyagiakra, mert a Pro Economica Alapítvány szerepét nem igazán látom, hogy miért csak így lehetett megoldani. A BGA-nak évtizede jól működő támogatási rendszere, infrastruktúrája van, ez bővíthető is, és sokkal inkább átlátható, mint egy külföldön működő, bármennyire magunkénak érezzük Erdélyt, de jogi szempontból egy külföldön működő magánalapítványnak lett kiszervezve egy nagyságrendileg, ha jól tudom, akár százmilliárd körüli adóforintnak a szétosztása. Ebben a tekintetben azt azért látom, hogy a politikai hátszélnek is komoly szerepe van. Két példát említek. A Csíki Sör vezetője a cégeiben olyan komoly, többmilliárdos lehetőséghez jutott, ami kicsit furcsa, hogy egy sörgyárat közpénzből ennyire támogatunk, miközben egészségügyi területen, úgy tűnik, hogy nem történt meg annak a kezdeményezésnek a megvalósítása, amely 2014 augusztusában indult el, amikor kormánypárti politikusok kérésére neves egészségügyi szakemberek egy tanulmányt készítettek arról, hogy hol kellene nekünk a székely, erdélyi egészségügyi rendszerben, mondjuk így, közreműködni, hogy drasztikusan javulhasson a határon túli magyarok egészségügyi ellátása. Ez egy kórházról és szűrőprogramról beszélt; nem tudom, ez vajon most hogy áll, vagy kaphatnánk-e erről tájékoztatást, mert ezt én fontosabbnak tartom, mint egy sörgyár meglehetősen kétes hátterű vezetője új cégeinek a milliárdokkal való támogatását.

Azonkívül, amikor arról beszélek, hogy itt azért, sokan így fogalmaznak, hogy részben klientúraépítés zajlik, hogy ne a levegőbe beszéljek, mondok egy konkrét példát. Van egy cég, amelynek vállalkozóként Balázs László a tulajdonosa, a PlazmonTech Kft. és a BATLAS Holding; nos, ezt a két céget '18 novemberében jegyezték be, amikor a Pro Economica Alapítvány pályázati kiírása született, nem sokkal előtte, és tevékenységük, pénzügyi eredményük, alkalmazottaik nem voltak, a főtevékenység: holding üzemeltetése, kutatás-fejlesztés, és ami a kiírásban szerepelt, azzal semmiképpen nincs összhangban, amit végül elnyertek, a két cégnek összesen 4,5 milliárdnyi vissza nem térítendő támogatást adtak sajtóbeszámoló szerint egy tejfeldolgozó és egy hűtőház felépítésére. Nyilvánvaló, hogy itt a politikai hátszelet az jelenti, hogy a cégtulajdonos családi kapcsolatban áll azzal a körrel, amelyik Mészáros Lőrínchez és Tiborcz Istvánhoz szorosan köthető. Itt tehát joggal merül föl azokban az általam elolvasott, nevezzük így, tényfeltáró írásokban, hogy ezzel a nagyon nagy politikai hátszéllel vajon miért a pályázati kiírás több szempontját nem teljesítő pályázó kapta meg ezt a támogatást.

Ezt a két példát csak azért mondtam, hogy világos legyen, igen, a Pro Economicánál semmiképp nem lehet olyan módon áttekinthetően megítélni az ott juttatott támogatásokat, mint például a BGA esetében. Egyébként annak külön örülök, hogy vezérigazgató úr mondott egy kiegészítést, számszerűen is - vagy átsiklottam rajta a jelentésben, vagy nem volt benne -, hogy milyen mértékben végeztek monitoring-, ellenőrzési feladatokat. Ezt nagyon fontosnak tartom. Jómagam az Illyés Közalapítvány kurátoraként az iroda vezetőjének munkatársával rendszeresen jártam

át döntően Erdélybe az ilyen ellenőrzésekre. *(Molnár Zsolt távozik az ülésről.)* A pénzfolyósítás szakaszolva volt; hogy csak egy példát mondjak, a Teleki Oktatási Központ azok közé tartozott, amelyik egy nagyon fontos és ilyen folyamatosan ellenőrzött projektként valósult meg. Úgyhogy én ezt tekintem mértékadónak, az átláthatóságot, szemben az előbb említett anomáliákkal. Én jeleztem is, hogy amikor én erről a határozati javaslatról szavazni fogok, ezt nyilván lehet minősíteni, de előre jelzem, hogy a szavazatomban, amely tartózkodó lesz, tágabb értelemben az általam most elmondottakat is figyelembe veszem, nemcsak azt a szűk, ha tetszik, szinte könyvvizsgálói feladatra korlátozott jelentést, értékelést, amelyet ez a határozat tartalmaz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Bencsik János képviselő úr, utána pedig Fenyvesi Zoltán képviselő úré a szó.

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm, elnök úr, csak nagyon röviden. Jogos elnök úr észrevétele, és elnézést kérek, ez figyelmetlenség volt; a régi szokásból, berögződésből figyelmetlenség miatt nem választottam szét a két napirendi pontot. De természetesen elfogadom, hogy államtitkár úr akkor most, az 1. napirendi pontban csak azokra a kérdésekre válaszol, amelyek a BGA beszámolójához tartoznak, és majd a következő napirendi pontban térünk rá a továbbiakra; akkor nyilván nem fogom már megismételni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Fenyvesi alelnök úr!

FENYVESI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Államtitkár Úr! Vezérigazgató Úr! Tisztelettel köszöntöm önöket is. Én elsősorban Bencsik képviselő úr hozzászólására szeretnék reagálni, mégpedig arra a kifejezésre, amelyet úgy aposztrofált, hogy „csinnadratta”, mármint hogy csinnadrattával történt mindaz, amit a magyar kormány a határon túliak megsegítésére tett. Én ezt a kifejezést visszautasítom. Én nem érzem csinnadrattának, sőt, én abból a megfontolásból érzem kifejezetten feladatnak, amit Balczó képviselő úr is mondott, hogy nekünk köteleességeink vannak a határon túl élő magyarok megsegítésével kapcsolatban. Tehát mi abból a szempontból indulunk ki, hogy minden magyar felelős minden magyarért, és ha ebből a megfontolásból indulunk ki, akkor igenis kötelezettségeink vannak velük szemben, nem pedig csinnadrattát élünk meg. Ha az ön kifejezését vennénk alapul, akkor az a megfontolás lenne helyes, amit korábban valóban a baloldali kormányok tettek, hogy „merjünk kicsik lenni”, és szégyenkezve adjunk ajándékokat vagy szégyenkezve adjunk a külhoni magyaroknak bármilyen támogatást is, és ezt fű alatt kellene megtenni. Én egyáltalán nem örülnék ennek. Legyünk büszkék arra, hogy tudjuk támogatni a magyar közösségeket, sőt, ne csak büszkék legyünk erre, hanem kötelezettségeinket is teljesítsük ebben a kérdésben, amikor meg kell ezt tennünk.

Én 75 százalékban sváb nemzetiségű vagyok, és ebből következően, ha a német kormány a sváb-német kisebbségi nemzetiségi önkormányzaton keresztül támogatta volna a Magyarországon élő német közösséget, ennek csak örültem volna, és büszke lettem volna erre, és egyáltalán nem éreztem volna úgy, hogy nekünk féltékenynek kellene lenni azért, mert a magyar kormány ezt megteszi a határon túli magyarok számára.

Vezérigazgató úrnak és munkatársainak pedig köszönetemet fejezem ki azért, mert ebben a nehéz helyzetben is igyekeztek megfelelni és jól megfelelni azoknak a feladatoknak, amelyeket a magyar parlament és a magyar kormány rájuk bízott. További erőt és kitartást kívánok a feladataik elvégzéséhez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e más kérdés? *(Jelzésre:)* Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm államtitkár urat és kollégáit, munkatársait. Magam is szeretném megköszönni a beszámolót, illetve a beszámoló mögött lévő folyamatos munkát, abban a különleges időszakban is, amikor tényleg kicsit bizonytalanná vált minden itt a környezetünkben. Azt gondolom, ez a beszámoló teljes mértékben tükrözi a kormányzat elkötelezettségét, és azt, hogy akár a pályázati rendszereken keresztül, akár pedig az egyedi támogatásokon, egyedi határozatokon alapuló forrásjuttatás tekintetében maximálisan igyekszik még ebben a nehéz helyzetben is folyamatosan az élethez igazítva, életszerűen támogatni a határon túli magyarságot.

Mindig vita szokott itt lenni a másik oldalról a pályázati rendszer, illetve az egyedi határozatok tekintetében, ami picit előjött most is. Azt gondolom, az egyéni határozatok mindenféleképpen pontosan azt szolgálják, hogy folyamatosan életszerű legyen a támogatási rendszerünk, és rugalmasan tudjon igazodni a mindenkori aktuális kihívásokhoz.

Balczó képviselő úrnak néhány megfontolandó gondolata volt, ami hosszas vitát is vagy beszélgetést jelenthetne. Én úgy gondolom, a nemzetpolitikai támogatási rendszer átalakulása vagy átalakítása nyilvánvalóan az újabb és újabb helyzetekhez, kihívásokhoz való hozzáigazodást is jelentette. S ne felejtjük el azt, hogy közben a szocialista és liberális kormányzat hosszú-hosszú éves kormányzati lehetőségei gyakorlatilag szétzilálták az egész nemzetpolitikai szervezeti rendszert, támogatási rendszert, és gyakorlatilag nulláról vagy majdhogynem nulláról kellett újraépíteni azt. Azt gondolom, a közalapítványi rendszert - amely annak idején jól működött, magam is tanúsíthatom ezt - túlhaladta a világ, meg kellett változtatni az ehhez a szervezeti rendszerhez való hozzáállást, és erőteljesebb gazdasági alapokra kellett ezt helyezni. Úgy gondolom, a BGA Zrt. ezért is jól működő szervezet, mert megfelel a mai kor kihívásainak.

Utalt arra Balczó képviselőtársam, hogy a Határtalanul! program is szerepel ebben a keretösszegben, ami valóban így van. Ugyanakkor szeretném jelezni, hogy annak idején, amikor ez külön program volt, nagyságrendileg kevesebb volt ez az összeg, tehát itt most nagyságrendileg sokkal nagyobb keretösszegekről beszélünk. Reménység szerint ez, a jelenlegi helyzet ellenére, azért majd működni fog; erre nyilván majd reagálni fog államtitkár úr.

Összefoglalva még egyszer: magam is szeretném megköszönni a BGA Zrt. vezetésének, munkatársainak a munkáját, és azt gondolom, mind tartalmi, mind formális szempontból ez a beszámoló támogatásra méltó. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e más kérdés, hozzászólás? *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincs, felkérem majd államtitkár urat, illetve vezérigazgató urat a reagálásra, válaszadásra. Mielőtt erre megkérném önöket, nekem is engedjék meg, hogy köszönetet mondjak a Bethlen Gábor Alapkezelő jelen lévő vezérigazgatójának és kollégáinak is, meg azoknak is, akik nincsenek itt jelen. Hiszen annak idején a Bethlen Gábor Alapkezelő működése, létrehozása úgy indult, hogy kizárólag nemzetpolitikai célokat fog szolgálni, illetve a hozzá tartozó két anyaországi intézmény, a Magyarország Háza és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet fog gazdaságilag az Alapkezelőhöz tartozni. Ezeket a nemzetpolitikai céljait példásan és rendszeresen szolgálta az Alapkezelő, végezte azt az adminisztratív tevékenységet, ami azzal jár, hogy amit a politikum eldöntött, a pályázatokat kiírta, a beérkező pályázatok szabályosságát megvizsgálta, időben és

határidőben és az utóbbi időben egyre gyorsabban történt a folyósítás is, majd következett az iszonyatos munka: az elszámolás. Most itt a beszámoló kapcsán is többször szóba került, hogy ami régen az Emberi Erőforrások Minisztériumánál volt, például a Határtalanul! program, örülünk, hogy a Bethlen Gábor Alapkezelőhöz került, és mint nemzetpolitika egyben jelenik meg az Alapkezelőnél. De azt is tudni kell a jelenlévőknek, hogy a Bethlen Gábor Alapkezelőhöz kerültek az egyházi és civilügyek, és ha jól tudom, a nemzetiségi támogatások is. (*Potápi Árpád János bólint.*) Tehát mint elintézendő ügyek, pályázatok, utalások, elszámolások ma ugyanarra a szervezetre hatalmas terhet és munkát rónak, úgyhogy ezért külön köszönet vezérigazgató úrnak és a kollégáinak, hogy rendben mennek ezek a támogatások és az elszámolások.

Tisztelt Államtitkár Úr és Vezérigazgató Úr! Önöké a szó.

Válaszok, reflexiók

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm szépen a kérdéseket, hozzászólásokat; köszönöm a támogató megjegyzéseket, biztatásokat, akár kormánypárti képviselőtől, akár pedig ellenzéki oldalról hangzottak el. Megpróbálom szétválasztani a kérdéseket, illetve hozzászólásokat - ez nem teljesen sikerül nekem sem -, illetve majd vezérigazgató urat kérném meg arra, illetve képviselőtársaimat, hogy ha esetlegesen kihagytam valamit, akkor jelezzék.

Balczó képviselő úr több támogatásra kérdezett rá, ami igazából a KKM-hez tartozik, akár a Pro Economica részéről, vagy a Prosperitatiról vagy a Baross Gábor Támogatáskezelőről van szó, ezek alapvetően odatartoznak. Az egyedi ügyekben sem tudok én igazából megnyilvánulni, mert nem nálunk vannak.

A Csíki Sörhöz csak általánosságokat tudnék mondani, amivel, azt gondolom, nagyjából mindenki egyetért itt a teremben. Az egyetlen olyan magyar brand vagy székely vagy erdélyi brand, amely messze túllép azon a kereten, mint egy átlagos sörmanufaktúra. Ajánlom mindenki figyelmébe, a Mechwart ligetnél is nyitottak egy üzletet, illetve éttermet, és minden órában egy tálca sört sorsolnak ki az asztalok között. Érdemes meglátogatni az intézményt (*Derűltség.*), amellet, hogy jó is. De természetesen az üzem támogatásával, és azzal, ahogy helyben ők bevonják a kisvállalkozókat, kisbirtokosokat, megszólítják az ottani mezőgazdasági vállalkozásokat, szinte mindenkit, azzal maximálisan egyetértek. Egy újabb projektjük indul el vagy indult már el: ez a székely pityóka felvásárlása és a székely chips megteremtése és piacra való juttatása; illetve a Csíki sörözőknek a Kárpát-medencei, illetve talán messzebbi vidékeken is való megnyitása, amin a gyár most dolgozik. Én azt gondolom, ezek mind-mind előremutató, nemcsak gazdasági, hanem nemzetpolitikai eredmények is. De erről sokkal többet én nem tudnék mondani.

Az ellenőrzésekről. Minden egyes egyedi támogatás, illetve pályázati úton történt támogatás után természetesen van ellenőrzés, akár pénzügyi, akár pedig szakmai téren. A 351 számszerűsített ellenőrzés helyszíni ellenőrzést jelent. A helyszíni ellenőrzések száma, illetve aránya meglehetősen kicsi, ezt magam is látom; ennek a számát a jövőben növelni szeretnénk. Annál is inkább, mert nyilvánvaló az, hogy többeszes támogatásnál, projektnél az utánkövetés meglehetősen nehéz, de ezeket nyilván úgy tesszük meg, hogy a kinti szervezeteink, civil szervezetek sokat segítenek abban, hogy nekünk információink legyenek arról, hogy ezek a valódi tevékenységüket hogyan látják el. De ezek számát mindenféleképpen növelni szeretnénk.

Az Illyés Közalapítvány működése. Magam is tagja voltam, azt hiszem, 2003-tól a megszűnéséig; ha jól emlékszem, 2006. december 31-éig - 2007-től már nem működött. De nagyságrendi különbség volt, ott talán olyan egymilliárd körül vagy még az alatt volt az éves keretösszeg, amiről döntöttünk. Utána a kormány a

közalapítványok döntő részét vagy nagyon nagy részét bezárta, nem működtette tovább; így szűnt meg az Illyés Közalapítvány is, amely szerintem betöltötte a történelmi hivatását, és nagyon szépen működött, főleg 2002-ig, utána pedig a szocialista vezetés alatt Pomogáts Béla volt ennek az elnöke. Hát, sok mindent nem tudtunk elérni, megmondom őszintén, de volt néhány ügy, amelyben konszenzussal tudtunk döntést hozni, és a kormányoldal is támogatta a mi felvetéseinket. Az egyik legjobb eset az volt, amikor Székelyudvarhely polgármesterét elhívták egy beszámolóra - Szász Jenő volt akkor a polgármester -, 650 kilométert utazott ide, 650-et vissza, és nem adtak neki szót a beszámoló kapcsán. Tehát valami ilyesmi volt a működés.

A támogatásoknál mekkora rész az egyedi, mekkora a pályázati: mi ezt folyamatosan növeljük a pályázati keret javára, és a következő években is ezt próbáljuk tenni. Annál is inkább, mert ez a mi éves tevékenységünkénél, illetve a kollégák esetében is kiszámíthatóbbá válik.

A számokról elnök úr elmondta, hogy most már nemcsak nemzetpolitikai támogatások tartoznak a BGA-hoz, hanem idetartoznak a hazai civilügyek, idetartoznak a hazai nemzetiségi támogatások és az egyházi támogatások is. Tavaly 145-en dolgoztak a BGA-nál, az idén 165-en, plusz a Magyarország Háza intézménynél még 10-en dolgoznak; a kutatóintézet munkatársai beleszámítanak a 165-be.

Bencsik János képviselő úrnál próbálom megtalálni azt a kérdést, ami konkrétan idetartozik, de lehet, hogy általánosságban arra válaszoltam. A nemzetpolitikai kérdésekre pedig vissza fogok térni az én beszámolóim után, de lehet, hogy sok minden benne is szerepel az előadásban. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Vezérigazgató úr?

ERDÉLYI RUDOLF vezérigazgató (Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.): Köszönöm szépen. Először is, a kellemesebb rész: nagyon szeretném megköszönni a munkatársaim nevében a sok dicséretet. Tényleg azon dolgozunk, hogy az ügyfelek elégedettek legyenek. Ugye, mi vagyunk a front office, de ez nem jelenti azt, hogy csak mi dolgozunk ebben, tehát mi azokat a döntéseket hajtjuk végre, amelyeket a Bethlen Gábor Alap bizottsága meghoz, illetve amelyeket a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársai a háttérben előkészítenek. Úgyhogy ezúton szeretném nekik megköszönni azt a segítséget, amelyet a munkánkhoz adnak. Ezt követően természetesen mi vagyunk azok, akik kinn ülünk úgymond a bankfiókban, és próbálunk segíteni az ügyfeleknek, hogy az pénzügyi, jogi szempontból is megfelelő formát öltson mind a kifizetésnél, mind pedig az elszámolásnál.

Bencsik képviselő úr említette, ami már évek óta előkerül, az egyedi és a pályázati arányt. Az egyiket a másik kárára növelni nem lehet, tehát az, amit Balczó képviselő úr mondott, teljesen igaza van, a kötelességünk az egyedi rész, a pályázati pedig a lehetőség. Az egyedi az, amivel fenntartjuk azokat az intézményeket, amelyben a külföldi magyarság az óvodától az egyetemig tanulni tud, vagy az egyházaikat, hogy a hitéletét tudja élni, vagy kulturális tevékenységet tudjon folytatni. Tehát ez az egyik lába, ezt végzi a nemzetpolitikai terület. A gazdaságfejlesztést pedig, hogy meg tudjon élni majd az egyetemi diploma vagy a szakképesítés után, a munkahelyteremtési támogatások képviselik. De mindaz a támogatás, amely több tízmilliárdos mértékben határon túlra ment, és egyházi intézményeket vagy pedig kulturális intézményeket támogat, fejleszt, szintén mind munkahelyet teremt ott, általában magyar vállalkozók, magyar személyek kapnak állást, illetve magyar vállalkozók végzik a fejlesztéseket. Tehát csak úgy lehet itt arányt javítani, hogy az egyedi kormányzati döntésekkel növelni lehet a pályázati pénzeket, amin egyébként folyamatosan rajta van az államtitkárság, és folyamatosan növeljük ezek arányát.

Két kérdés volt még, az egyik a Határtalanul! sorsa, ez a beszámolóban ilyen értelemben nem része; a másik a jövőre vonatkozó kérdés, illetve a „Szülőföldön magyarul” oktatás-nevelési támogatásnak a kérdése. Mind a kettőt a jelenlegi pandémiahelyzet bonyolítja. Igen, észrevesszük, hogy azok az utazási irodák, azok a szervezetek, amelyek ebből éltek, most már jó egy éve létbizonytalanságba kerültek. Ugye, ezt nem a magyar kormány döntései határozzák meg elsődlegesen, hanem a határok átjárhatóságának a kérdése, illetve legfőképpen a szülők hozzáállása, hogy engedik-e a gyerekeiket kirándulni. S ahol már egy osztályban elterjed, hogy ők nem mennének, amikor még lehetett menni, akkor sem, akkor azok lemondják az utazásukat. Tehát pénzügyi akadálya annak nincs, hogy ezeket az utazásokat végrehajtsák, és az államtitkárság döntése vagy javaslata alapján a bizottság meghosszabbította a felhasználási határidőket azoknál a kifizetéseknél, ahol mondjuk, most hetedikesek mentek volna, nyolcadikig, tehát amíg az intézménnyel jogi státuszban van a diák, addig mehet. Nyilván, ha valaki már elmegy gimnáziumba, az már nehezen elképzelhető, hogy a hetedik-es-nyolcadikos osztályával még bepótol egy kirándulást, tehát a jogi lehetőségét addig tudjuk ennek fenntartani, amíg ugyanabba az intézménybe jár a diák, és ott szeretné megtartani a tanár is, illetve a szülők és a diákok is az utazásokat. Tehát magyarul, mi mindent megtettünk abban, hogy a pénz, a forrás rendelkezése álljon a KLIK-nél mint pénzügyi lebonyolító vagy közreműködő, és az önálló, egyházi, illetve magánfenntartású iskoláknál is a forrás mindenhol rendelkezésre áll, tehát felhasználhatják a következő év derekáig ezeket.

A „Szülőföldön magyarul” program adatgyűjtése folyt pont a pandémia alatt, és ott a külföldi partnerszervezetek, elsősorban a pedagógusszövetségek kérésére hosszabbítottunk, hiszen bezárták az intézményeket, nem tudták azokat a formanyomtatványokat kitölteni, ami a beiratkozáshoz szükséges. Ott is hosszabbítottunk, október 31-én fog lejárni az a határidő, amíg az adatgyűjtés folyik a pedagógusszövetségeknél. A legrosszabbul valóban a Felvidék áll, ott a korábbi 44 ezer adatigénylő laphoz képest - pénteken beszéltem éppen a pedagógusszövetség vezetőjével - 1400 adatlap érkezett be. Ez nagyon rossz teljesítmény. A többi régióban jóval magasabbak a számok, ott 55-60 százalékon állnak már az adatgyűjtések, és ezekről két ütemben vagy több ütemben fogunk majd dönteni, a korábbiaktól eltérően. Most elindul egy újabb bizottsági határozat, amelyben az eddig beérkezett adatokat rögzítjük és küldjük el jóváhagyásra, és e döntés után meg tud indulni valóban november elején vagy közepén a kifizetés. S majd a második ütem akkor jön, amikor azoknak az ellenőrzése és feldolgozása megtörténik október 31-éig, illetve később már a jogorvoslati körök következnek. Ezek valóban át fognak nyúlni már a következő évre, de még szerencsére ugyanabban a tanévben vagyunk. Valóban elkéztünk, augusztus végén, szeptember elején már meg szokott kezdődni a kifizetés, de mivel nem volt adat, hogy kinek fizessük ki, ezért nem tudtunk ebben lépni.

Az összecsúszásról: két évvel ezelőtt volt egy jelentősebb emelés, vagy inkább valorizálásnak mondanám ezt, tehát azt az inflációt, amelyet a forint gyengülése, illetve a környező valuták közötti differenciák okoztak, azt beépítettük. De valóban jogos, tehát főleg az, ha figyelembe vesszük, hogy mondjuk, Felvidéken egy automatából csak 10 eurót lehet kivenni, ha jól tudom, tehát úgy kell kerekíteni ezeket az összegeket, hogy az automatából hozzá is jussanak a kedvezményezettek, és azért jelentős eltérések tudnak lenni, mondjuk, egy kárpátaljai hrivnya, és mondjuk, egy euró között. Úgyhogy ezt a bizottságnak mindig mérlegelnie kell, és aktuálisan kezeljük.

A hallgatói támogatás összegéről szintén szakmai egyeztetés folyik az államtitkárságon, tehát remélhetőleg ennek is lesz hamarosan eredménye.

Az ellenőrzések tekintetében: nyilván ennek az igényét éreztük, hogy ha ilyen jelentős összegű beruházások indultak el, akkor ez teljesen másfajta tevékenységet

igényel az Alapkezelő részéről, mint egy olyané, amelyik egy programot finanszíroz, vagy egy kisösszegű támogatás, mondjuk, ha egy egyesület egy laptopot vagy nyomtatót vesz a tevékenységéhez; azt viszonylag könnyű egy szakmai, egy fényképes, meg egy pénzügyi elszámolás tekintetében ellenőrizni. Ahol, mondjuk, már beruházások vannak, ott teljesen más típusú ellenőrzés szükséges; ott indokolt elsősorban a helyszíni monitoringtevékenység bevezetése, amit most pilótajelleggel elindítottunk Felvidéken. Ez azt jelenti, hogy minden 50 millió forint feletti támogatásnál, amelyből épület fog keletkezni, az Alapkezelő a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársával többnyire közösen megérkezik a helyszínre, és szűrőpróbaszerűen ellenőrizzük azt, hogy valóban azok a tartalmak születnek-e meg, amire pályáztak. Egyrészt ezzel a figyelmet is arra irányítjuk, illetve a kedvezményezett is úgy érzi, hogy naprakésznek kell lennie. De ahogy államtitkár úr említette, egyetlen esetben sem történhet úgy lezárás, szakmai lezárás vagy beszámoló lezárása nem történhet meg úgy, hogy az nincs száz százalékban ellenőrizve. Tehát magyarul, minden egyes pénzügyi beszámolót, illetve minden egyes szakmai beszámolót ellenőriznek a munkatársak, és csak ezt követően történik meg a projektek lezárása.

Ennyiben kívántam kiegészítést tenni. Köszönöm szépen a figyelmüket.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! A vita végén most döntenünk kell a Nemzeti összetartozás bizottságának 4/2018-2022. számú határozatáról, amely a Bethlen Gábor Alap 2019. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló elfogadásáról vagy elutasításáról szól. Kérdezem a bizottságot, ki az, aki elfogadja a beszámolót és elfogadja a határozati javaslatot. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Hat igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás. - Nincs ilyen.)* Aki tartózkodik? *(Szavazás.)* Kettő tartózkodás. Tehát 6 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett a beszámolót elfogadtuk.

Engedjék meg, hogy a jegyzőkönyv számára bejelentsem, hogy az ülés kezdetéhez képest Molnár Zsolt alelnök úr távozott; illetve Jakab István, a Ház alelnöke ülésvezetés miatt elhagyta a bizottsági ülést, őt pedig én helyettesítem. Tehát így alakult a szavazásunkban a létszám.

Köszönöm szépen a beszámolót. Államtitkár úrnak, vezérigazgató úrnak, a BGA Zrt. munkatársainak további jó munkát kívánok. Reméljük, hogy ez a vírushelyzet minél előbb fölszámolásra kerül, és jobb és szebb idők várnak ránk, mert ez az önök munkáját is megnehezíti, és bizonytalanná teszi több program működését. Köszönöm szépen.

Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről

Áttérünk a 2. napirendi pontunkra: tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről. Előadónk ebben a tárgykörben ismét Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár úr, illetve dr. Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikai feladatok koordinálásáért felelős miniszteri biztosa. Államtitkár úr, öné a szó.

Potápi Árpád János tájékoztatója

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Szilágyi miniszteri biztos úrnak szeretném majd átadni a szót, amikor a diaszporára kerül a szó.

Tisztelt Bizottság! Az idő előrehaladta miatt is megpróbálok gyors lenni, és az elmúlt egy év történéseit képekben gyorsan összefoglalni. *(Előadását vetített*

prezentációval kíséri.) Tavaly november 15-én volt a Magyar Állandó Értekezlet. Néhány dolgot emeltem ki, ami a zárónyilatkozatban is olvasható.

Az egyik, hogy 2020 az erős magyar közösségek tematikus éve legyen, erről döntött a MÁÉRT. A „Nemzeti régiókért” európai polgári kezdeményezés kapcsán arra kérték a MÁÉRT részvevői minden magyar közösség képviselőit, hogy támogassák ezt; valamint elvárják a magyarországi politikai pártoktól, hogy a szomszédos államokban az ottani magyar közösségeket képviselő pártokat és jelölteket támogassák.

2020. március közepén-végén a közép-európai térséget, így a Kárpát-medencét is elérte a járvány, ezért a programjaink nagy részét át kellett alakítanunk, és új felhívásokat is meg kellett hirdetnünk. Az „Erős magyar közösségek éve” programot hajtjuk végre. A cél, hogy minden magyar előtt és főleg a fiatalok előtt bemutassuk a magyarság eredményeit, sikertörténeteken keresztül, illetve személyes és közösségi történeteket is bemutatva, hogy miért jó 2020-ban magyarnak lenni, mi az, hogy hazaszeretet, mi az, hogy erős közösségek, hogyan kívánunk megmaradni, hogyan kívánjuk elérni azt, hogy a gyermekeink, unokáink is magyarok legyenek, és a legnagyobb nemzethez tartozzanak itt a Kárpát-medencében.

Oktatásról most már többször, akár a kérdések során is volt szó, illetve a BGA beszámolójánál is. Zajlanak a programok, ötven magyar középiskola, kollégium, szórványkollégium, nyolc külhoni magyar felsőoktatási intézmény, magyar kar működtetéséhez, fejlesztéséhez, megvalósításához nyújtottunk segítséget az elmúlt időszakban, 225 ezer külhoni magyar óvodás és kisiskolás anyanyelvű oktatását támogattuk. A képen egyébként - ez egy múlt heti fénykép - a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola terepgyakorlati bázisát adtuk át Hárson.

Az oktatáshoz tartozik az óvodafejlesztési program, 140 új óvoda és bölcsőde építéséhez járultunk hozzá, illetve több mint 700 intézménynek a felújításához. Egy zilahi kép van itt, egy baptista óvoda átadásán készült.

Ifjúság. Több program párhuzamosan zajlott, zajlik. Ilyen a többször emlegetett Határtalanul! program. Eddig körülbelül 400 ezer diák utaztatásához járultunk hozzá 2011 óta. Sajnos, amint már elhangzott, az utazásokat le kellett állítanunk tavasszal, ősszel pedig gyakorlatilag nem tudtak újra elindulni, most pedig egyáltalán nem is lehetséges a csoportok indítása, hiszen a határok gyakorlatilag előttük zárva vannak. Tudni kell azt, hogy a volt hetedikos korosztálynak, illetve a mostani hetedikeseknek tavasszal nyílik lehetőségük arra, nyár közepéig, nyár elejéig, hogy ezeket az utazásokat be tudják pótolni. Természetesen, ha a járványhelyzet olyan lesz, hogy ezen újra módosítani kell valamit, akkor nyilván mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek eljussanak határon túli területekre; majd meglátjuk, mi lesz a helyzet tavasszal.

Az ifjúsági támogatásoknál külön pályázati keretet hirdettünk meg az ifjúság számára, 115 pályázatot támogattunk, és ifjúságot érintő különböző beruházások átadására került sor. Ez itt éppen a kopácsi tangazdaság és ifjúsági központ horvát Baranyában.

A kultúratámogatásnál 170 nemzeti jelentőségű intézmény és szervezet van, ezen kívül pedig az MKO-ban jelentős emelést hajtottunk végre: 1300 tevékenység megvalósulásához járultunk hozzá pályázati keretből, az átadó pedig a Perényi-kúrián volt Beregdón.

Szintén a kultúra támogatása: a Petőfi Sándor-programot sajnos szintén le kellett állítanunk. Most az őszi-téli félévnél el sem indítottuk ezt a pályázatot, mert nem tudnak kimenni a fogadó szervezetekhez. Amint ez lehetségessé válik, újraindítjuk a Petőfi-programot. Nagyjából hasonló a helyzet a Kőrösi Csoma Sándor-programnál is.

A nemzetpolitikának egy új színtere a sport: kiemelten támogatjuk a sportrendezvényeket, illetve -fejlesztéseket a futball, jégkorong, sí, illetve lovassport

területén. Ezeket szeretnénk sokkal koordináltabban megvalósítani a következő időszakban.

A gazdasági támogatásoknál alapvetően a nagy programokat a KKM viszi, mi kisebb pályázatokat írtunk ki. Az idei évben már nem is írtunk ki ilyen egymilliárdos pályázatot, hanem mi alapvetően a mentori tevékenységet és a szervezetek-vállalkozók közötti kapcsolatrendszer szeretnénk megerősíteni. Az első ilyen mentorprogramot a Vajdaságban befejeztük, a következőt indítottuk volna, illetve Erdélyben szintén, csak a járványhelyzet közbeszólt.

A családok támogatása, ennek koordinálása. Sajnos a nyári táboraink elmaradtak. A Rákóczi Szövetség egyébként ezeknek a táboroknak egy jelentős részét megtartotta, ott mindjárt a megnyitónál volt három koronavírusos eset - azt én nyitottam meg, de nem találkoztam velük, mert késtek a tábormegnyitóról -, ezt követően a vajdasági térséget le is állították, utána pedig a felvidéki gyerekek sem mentek ezekbe a táborokba.

Online felületre helyeztük át a programok javarészét, ilyen volt a Határtalanul! középiskolai vetélkedő, a „Miénk a város”, illetve a középiskolások online képzése.

Gyerekeknek, fiataloknak több felhívásunk volt; ilyen volt a videópályázat, ahol 600 kisfilmet kaptunk, illetve videóüzenetet küldtek be számunkra, és három kategóriában hirdettünk meg győztest. Jelenleg is zajlik a „Jó tanuló, jó sportoló” pályázat elbírálása, 248 pályázat érkezett be.

Sajnos szintén le kellett állítanunk a testvértelepülési programokat. Ott azok tudtak nyerni, akik alapvetően nem a találkozókra pályáztak, hanem valamilyen fejlesztésre. Ez a rajz, illetve térkép mutatja be azt, hogy mely testvértelepülési kapcsolatoknál segítettünk azok működtetésében, illetve létrehozásában.

Szó volt már az elmúlt tíz évről. Azt gondolom, látványos a különbség: ez a szentlászlói református templom 2010 előtt, a következő képen pedig a felújítás után látható, ami talán szebb, mint valaha.

Talán nem csak szlogen ma már az, hogy magyarnak lenni a Kárpát-medencében ma már nem elsősorban hátrány, hanem azon dolgozunk, hogy minél inkább előnnyé tudjon válni. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmüket, s megkérem miniszteri biztos urat, hogy a diaszpóráról mondjon néhány szót.

Dr. Szilágyi Péter tájékoztatója

DR. SZILÁGYI PÉTER miniszteri biztos (Miniszterelnökség): *(Előadását vetített prezentációval kíséri.)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Néhány szót a nemzetpolitikán belül a diaszpórapolitikáról szeretnék mondani, mi történt az elmúlt egy évben a diaszpórában, a Kárpát-medencén kívül azokkal a magyarokkal, akik a XX. század valamelyik időszakában, valamelyik évtizedében, vagy éppen a XXI. században hagyták el a Kárpát-medencét.

Mondhatjuk azt, hogy a nemzetpolitikán belül a diaszpórapolitikánk az egyik legeredményesebb terület, hiszen a legtávolabb élőket tudtuk a legközelebb hozni az anyaországhoz, illetve a Kárpát-medencei magyarsághoz. A munka 2010-ben kezdődött el itt is. Két stratégiai dokumentumot fogadtunk el 2011-ben és 2016-ban; az egyik általánosságban a nemzetpolitikáról szólt, a másik pedig, a 2016-os kimondottan a diaszpóra magyarságát szólította meg. Az elmúlt tíz év alatt jól működő rendszerek jöttek létre, jól működő kapcsolatok alakultak ki, és számos program indult el az anyaország részéről, a kormányzat részéről, amire korábban egyáltalán nem volt példa.

Sajnos itt is igaz az, amit államtitkár úr a Kárpát-medencei magyarság vonatkozásában mondott: a koronavírus-járvány jelentősen behatárolta a 2020. esztendő, számos programot nem vagy csak részben tudtunk megvalósítani. Ha szóba került már a források mennyisége, illetve a minősége, itt el kell mondanom, hogy az

össz nemzetpolitikára fordított keretből körülbelül 2-2,5 százalék jut a diaszpórapolitikára, ebből valósítjuk meg azokat a programokat, amiről itt be fogok számolni a következő néhány percben.

Ahogy a Magyar Állandó Értekezlet, úgy a Magyar Diaszpóra Tanács is legutoljára 2019 novemberében ülésezett. A Diaszpóra Tanács ülése minden évben a Magyar Állandó Értekezlet előtt egy nappal kerül megrendezésre. Legutóbb 32 ország közel száz szervezetének képviselője volt jelen ezen a rendezvényen. Itt is zárónyilatkozat elfogadásával zárult a tanácskozás. Két elemet szeretnék kiemelni. Az egyik az, hogy a diaszpóra nagyon hálás azért a programért, amelyet 2013-ban indítottunk el Kőrösi Csoma Sándor-program néven. A program 2020-ban már a déli félteke vonatkozásában is kilenc hónapra bővült, kilenc hónapra emelkedett a hat hónapról az az időszak, amelyben az ösztöndíjasok kint tartózkodnak a fogadó szervezetnél.

A másik ilyen örömteli hír, a zárónyilatkozat is kiemeli azt az online felületet, illetve azt az online tananyagot, amelyet elkezdtünk fejleszteni a győri egyetemmel közösen. Itt a cél az, hogy minden magyar hétvégi iskolának, illetve magyar közösségnek egy olyan felületet tudjunk biztosítani, amelyről olyan szakmai anyagokat tudnak letölteni, amelyet a hétvégi iskolákban, különböző cserkészfoglalkozásokon, magyar közösségekben tudnak használni.

A Diaszpóra Tanácson a tavalyi esztendőben regionális elnökválasztásra került sor; két évente van elnökválasztás. A legtöbb esetben maradtak a régi elnökök; újdonság az, hogy az észak-amerikai szervezetek regionális ülésén az Egyesült Államok vonatkozásában Hámos László elnök úr halála miatt új elnököt választottak Lauer-Rice Andrea személyében. A többi esetben pedig maradtak a regionális elnökök. Ezek a regionális elnökök részt vesznek a következő napon a Magyar Állandó Értekezlet ülésén, így a diaszpóra magyarsága az Állandó Értekezleten is képviselteti magát.

Sikeres kezdeményezésünk a hétvégi magyar iskolák találkozója, amelyet 2018-tól évente rendezünk meg. Legutóbb még a vírusjárvány kitörése előtt, februárban sikerült megrendeznünk. Összesen 28 országból 111 intézményvezető, illetve pedagógus érkezett a rendezvényre, Dániából, Új-Zélandról is érkeztek résztvevők. Itt a cél az, hogy fórumot biztosítsunk a pedagógusoknak, párbeszédet kezdeményezzünk velük, illetve egymással, a továbbképzésben segítsünk; illetve egy civil kezdeményezéshez is hozzásegítsük őket, ugyanis a találkozó után egy nappal kerül megrendezésre a legnagyobb civil szakmai találkozó, az úgynevezett Pedagógus Expo, ezen tudnak részt venni a diaszpórából érkező pedagógusok. Ezen a Pedagógus Expón körülbelül 1500 Kárpát-medencei és diaszpórából érkezett pedagógus van jelen minden évben. Ez is harmadik alkalommal került megrendezésre, és minden évben lehetőséget biztosítunk a tanároknak a részvételre. Központi téma volt a találkozón az egyházi és cserkészszervezetek tevékenysége, illetve az online felület, illetve annak létrehozása. Mint mondtam, ez az együttműködés a Széchenyi István Egyetemmel alakult ki, azon belül is az Apáczai Csere János Kar közreműködésével jön létre. A cél az, hogy egy ingyenes, mindenki számára elérhető felületet hozzunk létre.

Újdonság volt a 2020. esztendőben a Sárospataki Református Kollégiummal való együttműködésünk, illetve a Református Kollégium kezdeményezése, akik kimondottan a diaszpóra számára szerettek volna egy osztályt elindítani. Ebben az iskola vezetősége, illetve a pedagógusok partnerek voltak. Meg is hirdettük az ő segítségükkel, illetve a kezdeményezésükre ezt a képzést a diaszpórában. Noha kezdetben nagy volt az érdeklődés, azonban a vírushelyzet keresztülhúzta ezt a számításunkat, így ez az osztály nem tudott teljes mértékben elindulni. Néhány hallgató beiratkozott a meglévő induló osztályokba, de külön diaszpóraosztályt ebben az esztendőben nem tudtak Sárospatakon elindítani. Itt a képzés öt éves lenne, a

nulladik évfolyam kimondottan nyelvi felkészítőt tartalmazna, általános nemzetpolitikai ismeretekkel, és ezt követően kapcsolódnának be a diaszpórából érkezett fiatalok a gimnáziumi képzésbe, amely, mint mondtam, kimondottan nekik, az ő számukra lesz kialakítva. Itt a cél az, hogy a '21. szeptemberi tanévkezdésre el tudjon indulni ez a diaszpóraosztály.

Noha a dián nincs feltüntetve, de szeretnék említést tenni a kormányzat felsőoktatási diaszpóra-ösztöndíjprogramjáról, amely a KKM szervezésében valósul majd meg, a Tempus Közalapítvány közreműködésével, hasonlóan a Stipendium Hungaricum programhoz. Ez 2021 szeptemberében fog elindulni, a cél az, hogy a diaszpórában felnőtt, a magyar közösségben járatos fiatalok jöjjenek ide Magyarországra a felsőoktatásba tanulni. A Stipendium Hungaricum program mintájára ösztöndíjat fognak kapni, a költségeket teljes mértékben az anyaország fogja állni. Lesz a képzésnek nemzetpolitikai vetülete is, és nyelvi szinthez is kötjük az ingyenességet.

A következő program, amiről szeretnék beszámolni, 2013 óta fut, ez a Kőrösi Csoma Sándor-program. Ahogy államtitkár úr is említette, ebben az esztendőben, a 2020-21. évre sajnos nem tudtuk meghirdetni az északi féltekére szóló pályázatot, hiszen a vírushelyzet nem teszi lehetővé, hogy az ösztöndíjasaink kiutazzanak, azonban a 2019-20. évi programszakaszt még sikeresen le tudtuk zárni. Az északi féltekén 2020 májusáig 114 ösztöndíjasunk szolgált, illetve teljesített egyházi szolgálatot. A déli féltekén lévő ösztöndíjasaink jelentős része pedig még mindig kint van, ők 2020. november végén fognak hazaérkezni; összesen 36 ösztöndíjasunk volt a déli féltekén. Így összességében a 150 ösztöndíjasunk sikeresen hajtotta végre, hajtja végre a program célkitűzéseit.

Engedjenek meg itt egy személyes élményt: Louisiana államban, Albany településen, amelyet korábban Árpádhonnak hívtak, készítettünk egy fotót egy civil kezdeményezésre létrejött magyar múzeumban. A magyar múzeumot a még ott élő helyi magyarok alakították ki, az 1920-30-as években működő magyar hétvégi iskola épületéből. Ide is küldünk ösztöndíjast. Nagyon jól fogalmazta meg az ösztöndíjas, amit ott éreztek: „ötven éve várnak rám, pedig még csak huszonhét éves vagyok”. Ez a közösség is nagyon nagy örömmel fogadta a KCSP-ösztöndíjasunkat, ahogy a többi más magyar közösség is.

A programok jelentős része ebben az esztendőben távmunkában valósult meg. Számos eredményt értünk el az online oktatás terén, ösztöndíjasaink jelentős számban tartottak magyarórákat olyanoknak is, akik korábban nem tudtak bekapcsolódni például a magyar nyelvű képzésekbe, mert nem tudtak elutazni, nem tudták vállalni a napi többórás utazásokat. Így tudtak csatlakozni az új helyzetben az online térben, különböző weboldalakat tudtak létrehozni, elektronikus levelezőrendszert kialakítani és különböző publikációkat, kiadványokat, cikkeket készíteni az online felület számára.

Sok szó hangzott el a korábbi előadásokban az anyagi támogatásokról. A diaszpóra számára 2018 óta áll rendelkezésre nyílt pályázati forrás 500 millió forint értékben. Ebbe 2019 óta a hétvégi iskolákat és a diaszpóraszervezeteket várjuk, illetve minden magyar szervezetet várunk, amely jogi személyiséggel rendelkezik. A 2018-19. esztendőben minden évben ki tudtuk meríteni az 500 millió forintos keretet; most, 2020-ban a járványhelyzet miatt 364 millió forintot tudtunk szétosztani, összesen 261 nyertes pályázó számára. A programok jelentős részét a vírushelyzet miatt nyilván nem tudtuk támogatásban részesíteni. A program elindulása óta összesen 900 tevékenységet, illetve kezdeményezést támogattunk.

Néhány példa. Jól működik és mintaként szolgálhat az egész diaszpóramagyarság számára az Uruguayi Magyar Otthon. Ezt az épületet, ingatlant, illetve a szervezetet 2013-14 óta folyamatosan támogatjuk. Ugyanúgy támogatásban

részesült a svédországi, hällebergai ifjúsági tábor, tanya, amelyet a svédországi magyar fiatalok használnak; vagy éppen a vancouveri magyar újság, a Tárogató kiadásához járultunk hozzá; támogatjuk az Argentínában, Chacóban működő magyar klubot, amelyik az egyik legelzártabb magyar közösség; illetve példaként a New York-i magyar iskolát is támogatjuk, de több száz ilyen intézmény van, amelyet példaként tudnék felhozni.

2013 óta működik a Mikes Kelemen-programunk. Eddig összesen több mint 5400 doboznyi anyag érkezett haza, ezek főleg könyvek, levéltári anyagok, plakátok, nyomtatványok, képzőművészeti alkotások. A program sikerességét mutatja, hogy a hazaküldött anyag több mint kétharmada kerül olyan kezekbe, akik értékelik, használják és elteszik ezeket a kiadványokat. Jó szám, jó példa, hogy mintegy 137 ezer dokumentumot kérvényeztek a Kárpát-medencei magyar kultúrházak, iskolák, könyvtárak. Eddig 75 ezer tételt nyertek el, nagy részük már meg is érkezett a különböző szervezetekhez. Az eddigi eredményeket 2020 januárjában egy szakmai konferencia keretében értékeltük, ahol azok a kutatók voltak jelen, akik részt vettek a programban, és több hónapot töltöttek el a különböző régiókban, helyben kutatva az értékeket.

2017 végén, 2018-ban indítottuk el a diaszpóra táboroztatási programunkat, a lebonyolító szervezet a Rákóczi Szövetség. Minden évben azt a célt tűztük ki, hogy ezer fiatalot hozunk haza a diaszpóra minden szegletéből. Ahogy 2019-ben, úgy 2020-ban is meg lett volna az ezer fő, körülbelül 1500-an jelentkeztek a programra. Sajnos a vírushelyzet miatt nem tudtuk őket hazahozni. Ez a fotó a Nemzeti összetartozás bizottságának a központi, igazi termében készült, az Esterházy teremben; itt éppen Uruguayból érkezett magyar fiatalokat fogadtam a tábor keretén belül.

Szintén új, sikeres kezdeményezés a Külföldi Magyar Cserkészszövetséggel együttműködve a cserkész iskolatábor-program. 2019-ben négy világrészen összesen tíz tábort szerveztek 436 gyermek bevonásával. Itt a cél az, hogy minden magyar gyermeket szólítsunk meg, aki a diaszpórában él, nem kell feltétlenül cserkésznek lennie, a lényeg az, hogy magyar kötődésű legyen, és be tudják vonni a közösségbe, láthatóvá váljon a közösség számára.

Működik a ReConnect Hungary, Magyar Birthright Program, amely hasonlóan a Rákóczi Szövetség táborához, magyar fiatalokat hoz haza az anyaországba, a Kárpát-medencébe, annyi különbséggel, hogy itt idősebbeket hozunk haza, akik már egyáltalán nem beszélnek a magyart vagy nagyon kis mértékben, és többgenerációsok. A cél az, hogy megismerjék a magyar kultúrát, megismerjék az anyaországot, a Kárpát-medencét, és megismerjék azokat a felmenőiket, ahonnan származtak, ahonnan az ő nagyszülei vagy éppen dédszülei elhagyták a Kárpát-medencét. Ennek a lebonyolítója a Magyar Emberi Jogi Alapítvány. S itt szeretnék Bencsik képviselő úrnak az egyik kérdésére válaszolni, hogy a Magyar Emberi Jogi Alapítvány az a szervezet, amelyik több esetben hívott meg már Kárpátaljáról, illetve Erdélyből magyar politikai pártok vezetőit, civil szervezetek vezetőit, vitték be őket éppen a Kongresszusba, illetve tudtak találkozni olyan egyesült államokbeli döntéshozókkal, akik nyitottak voltak a Kárpát-medencei magyarsággal kapcsolatos kérdésekre. Ezt a programot az alapítvány folytatni fogja a jövőben is.

Néhány kiemelt beruházást hadd említsek meg. Az egyik a Sík Sándor Cserkészpark Fillmore-ban, a legnagyobb magyar cserkészpark a világon. Itt a központi épületet tudtuk támogatni teljes mértékben, ennek a felépítését, egy új épületnek a felhúzását. Érdekességképpen mondom el, hogy Fillmore környékén rengeteg amis él, és ezeket az épületeket amis ácsok hozták létre, alakították ki. Illetve a másik ilyen beruházás Nyugat-Európában a Hárshegy Cserkészpark felépítése, amely szintén kialakítás alatt van. Mind a kettőt az államtitkárság támogatásával építik.

2020 az erős magyar közösségek éve a diaszpórában is. Amit államtitkár úr említett, játékok, felhívások, mind a diaszpóra számára is szóltak, és ebben nagyrészt a diaszpóra magyarsága is, a diaszpóra fiatalsága is részt vett az elmúlt néhány hónapban.

2020 a nemzeti összetartozás éve, ugyanúgy a diaszpórára is érvényesek voltak a felhívások, ugyanúgy a diaszpóra magyarsága is számos akcióban, programban vett részt. Például kisfilmeket állítottak össze az amerikai magyar iskolák találkozóinak résztvevői, az „Összetartozunk” című kisfilmjükben 19 észak-amerikai magyar iskola vett részt; vagy éppen különböző civil kezdeményezések történtek, mint például a „Magyarok vagyunk, összetartozunk” kisfilm, amelyben 19 országból 34 helyszínről jelentkeztek be magyarok. Vagy éppen a talán legsikeresebb ilyen kezdeményezésről hadd számoljak be: a Külföldi Magyar Cserkészszövetség a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség kezdeményezésére hirdette meg június 4-ére az „Összetartozásunk tüze” című kezdeményezést, összesen 74 ország 2500 településének 6103 helyszínén gyújtottak tüzet magyarjaink a nagyvilágban.

Azt gondolom, ahogy a Kárpát-medencében, úgy a diaszpórában is minden magyar számíthat ránk a jövőben. Két példát hadd hozzak fel. Az egyik a múlt hét végén lezajlott amerikai magyar iskolák találkozójának online konferenciája, amely nagyon sikeres volt, több mint hetven hétvégi iskola vett részt ezen a konferencián. Vagy itt egy másik kép, amikor éppen államtitkár úr Zoom-konferenciát tart a kiemelt figyelmet kapott kanadai magyarsággal; itt éppen Szenthe Anna elnök asszony, illetve államtitkár úr vesz részt államtitkár úr irodájában a Zoom-konferencián.

Azt gondolom, ahogy a Kárpát-medencében, úgy a diaszpórában is sikeresek a programjaink, és a megkezdett munkát szeretnénk folytatni a jövőben is. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr és miniszteri biztos úr. Bizottság? *(Jelzésre:)* Balczó Zoltán képviselő úr!

Kérdések, hozzászólások

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! A napirendi pontnak az a címe, hogy „Tájékoztató aktuális nemzetpolitikai kérdésekről”. Itt most egy tágabb beszámolót hallottunk a kormányzat hosszabb idejű nemzetpolitikájáról, ezért először engedjék meg, hogy én is így tágabban szóljak erről.

1994 óta vagyok országos elnökség tagja, európai parlamenti képviselő. Ezt csak azért mondom, nem mintha ebben bármi dicsőség lenne, hogy akkor én is egy hosszabb távon próbálom értékelni a kormányzat nemzetpolitikai feladatát, annak teljesítését, és nyilvánvaló, ilyen hosszú távon nézve teljesen világos, hogy elismerésre méltó a kormányzat nemzetpolitikája. Az ellenzék részéről sokszor elhangzik, én nem használtam ezt a kifejezést, hogy valójában szavazatvásárlásról van szó. Az eredmények egyértelműek és pozitívak. Az, hogy e mögött létezik-e olyan szándék, amely azt mondja, hogy adott éles helyzetben számunkra fontos, hogy a külhoni magyarok ránk szavazzanak, ez valószínű, hogy így van. Én ezt önmagában nem ítélem el; az zavar, ha esetleg ebben a tekintetben nem fair eszközöket is használnak, de ez nem csökkenti annak az eredménynek az értékét, amit egyébként elérnek. De nyilvánvalóan van kritikánk, akár a politikai hátszéllel történő pályázati sikerek miatt, akár hogy létezik-e határon túli független magyar média, illetve ha nem eléggé, akkor abban van-e a kormányzatnak szerepe, de ezekre részleteiben itt nem akarok kitérni. De arra azért megragadom az alkalmat, hogy deklaráljam, hogy a Jobbik, amely adott esetben választásitörvény-változtatás kényszeréből ellenzéki együttműködés tagja, az nem azt jelenti, hogy ideológiai közösségvállalásban lennénk, és örülök annak, hogy itt a mai

vitában ez nem is olyan irányba ment el, amit a plenáris ülésen néha hallani lehet. Annyit hadd mondjak, hogy jómagam, amikor 2010-ben képviselő lettem, az esküm letétele után lefutottam az okmányirodába, mert akkor még úgy kellett beadni javaslatokat, és a ciklus első beadványa úgy szólt, hogy a trianoni évforduló nemzeti emléknappá nyilvánításáról a Jobbik nevében. Csak ezzel jelzem, hogy ezt ennyire fontosnak tartottuk. Utána Kövér elnök úr megkeresett, és elmondta, hogy ők ezzel egyetértenek, de saját javaslatot kívánnak beadni. Így jöttek be többek között a határon túli látogatások. Tehát én ezzel egyetértettem, csak azt szeretném jelezni, hogy a Jobbik elkötelezett a határon túli magyarok identitásának megőrzése mellett, tudomásul vesszük, hogy itt mi nem tudunk, adott esetben bármennyire szeretnénk szavazatokat komolyabban elérni. Mi arra törekszünk, személy szerint én is, hogy Magyarországon is és a határon túli közösségnek is bizonyítani tudjuk, hogy elkötelezettek vagyunk ebben az irányban.

Ami aktuálpolitikai kérdés, itt csak röviden vissza akarok térni államtitkár úrral egy azonnali kérdésben folytatott vitámra, aminek az volt az alapja - ugye, azért aktuális, mert decemberben Romániában országgyűlési választások lesznek. A kérdést, ami bennem megfogalmazódott, az szülte, hogy Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr is megfogalmazta a kampányban, hogy kizárólag az RMDSZ képes a magyar nemzeti érdek képviseletére, és államtitkár úr is határon túl és itt arra hivatkozott, hogy - akkor mondom (*Tabletjéről olvassa:*) - „egy külhoni magyar közösség nem bír el több etnikai pártot, csak egy magyar pártban tudjuk erőnket összpontosítani”, mindezt az önkormányzati választások előtt. Tehát ami bennem fölmerült: vajon akkor az Erdélyi Magyar Szövetség és a benne együttműködő pártok, a Magyar Polgári Párt, az Erdélyi Magyar Néppárt - egyiknek Kövér László tiszteletbeli elnöke - nem alkalmas arra, hogy adott esetben képviselje a magyarságot, hitelesen és jól?

A választások utáni napirend előtti felszólalásomban, amire Orbán államtitkár úr válaszolt, az eredményeket próbáltam értékelni; nézzük meg, mondjuk, Udvarhelyszék városait! Székelyudvarhelyen Gálfi Árpád lett polgármester, az eddigi. Az egy külön történet, hogy vajon a Magyar Polgári Párt, a régi, miért került olyan konfliktusba, hogy a Szabad Emberek Pártja színeiben nyert, egyébként nyilván nagyarányú magyar támogatással, hiszen Székelyudvarhelyen 3 százalék alatti a román lakosság. Székelykeresztúron az Erdélyi Magyar Szövetség adta a polgármestert, Szentegyházán szintén az Erdélyi Magyar Szövetség nyert. Baróton az előző RMDSZ-es helyett független képviselőnek szavaztak bizalmat. Most a kérdés az eredmények tükrében úgy merül föl, hogy akkor ezek a polgármesterek és azok a pártok, amelyek színeiben a polgármesterek bizalmat kaptak, ők nem érdemesek, nem alkalmasak a magyar érdek képviseletére Erdélyben, Romániában? És amikor ezt a kérdést fölvettem napirend előtt az eredmények ismeretében, az államtitkár úr azt mondta felszólalása végén, hogy teljesen világos mindenkinek, hogy a legerősebb pártot kell támogatni.

Na most, félreértés ne essék, ezt mindig is hangsúlyoztam: senkit nem kívántam eltántorítani a Jobbik nevében az RMDSZ támogatásától. Az RMDSZ a meghatározó magyar politikai erő. Az RMDSZ döntései, hogy milyen módon vesz részt esetleg koalícióban, vagy milyen módon marad távol, hogy ez utólag sikeres vagy sikertelen, ez alapvetően meghatározó az erdélyi magyarság szempontjából. A kérdés úgy merül föl, engem úgy tájékoztattak, mintegy közmegegyezés van a romániai magyarság körében, hogy a helyhatósági választás az országgyűlési előtt több mint egy közvélemény-kutatás, amely alapján méltányos együttműködések szükségesek az adott pártok között, hogy a meghatározó legerősebb párt, az RMDSZ és a jelzett példákban sikereket felmutató egyéb más pártok és képviselők között valamilyen módon együttműködés jöjjön létre.

Tehát az én kérdésem az, hogy a jelenlegi választásokat konkrétan milyen módon kívánja befolyásolni a magyar kormány. Változatlanul úgy ítéli meg, hogy csak az RMDSZ méltó arra, hogy az ő képviselői jelenjenek meg a választáson, vagy úgy ítéli meg, különös tekintettel erre az általam néhány példával említett eredményre, hogy bizonyos szempontból az erdélyi magyarok azt mondták, hogy nem csak szavazni, hanem választani akarnak, a kormányzat a méltányos együttműködést szorgalmazná az említett pártok között? Tehát számomra ez a kérdés merül föl a konkrét eredmények tükrében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szászfalvi László alelnök úr!

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Köszönöm szépen államtitkár úrnak és miniszteri biztos úrnak is a beszámolóját. Néha legalábbis jellemző rám, hogy patetikusan fogalmazok, de most azt kell mondjam minden pátoz nélkül, hogy a magyar kormány nemzetpolitikája lenyűgöző és grandiózus. Ha tehát végighallgatjuk, és nemcsak végighallgatjuk, hanem nagyjából mindannyian, akik itt most körbeülünk ebben a teremben, benne is vagyunk vagy benne is élünk ebben a nemzetpolitikai valóságban, reménység szerint, akkor azt gondolom, hitelesen ki lehet ezt mondani, hogy ez a munka, ez a politika olyan sokrétű, olyan szerteágazó, hogy szinte követhetetlen egyrészt, másrészt pedig nagyon hatékonyan működik, és kezd egyre hatékonyabban működni. Tehát én megismétlem, hogy lenyűgöző és grandiózus.

Sokáig beszélünk arról, hogy újra egyesíteni kell a magyar nemzetet; ez megtörtént, legalábbis úgy gondolom, ezt kimondhatjuk, hogy megtörtént. Most egy másik folyamatban vagyunk benne, a nemzetépítés folyamatában. S talán, ha itt most költői kérdést föltennék, hogy vajon, ha az elmúlt harminc évben folyamatosan a nemzetpolitika területén ugyanilyen sokrétű, ugyanilyen mély, ugyanilyen hatékony nemzetpolitika valósult volna meg vagy valósulhatott volna meg, akkor most hol tartanánk; de nyilván ez egy költő kérdés marad pusztán.

A sokrétűséget, a mélységet és a hatékonyságot én néhány területre hadd konkretizáljam, tehát a pályázati rendszerek kialakítása, működtetése, szélesítése, szervezetek kialakítása vagy újraindítása, az intézményrendszerek megerősítése, kiszélesítése, a rendkívüli mértékű fejlesztéspolitika, és most hadd mondjam ezt a kulturális és oktatási és egyéb intézményrendszerek tekintetében óvodától egyetemig, s ha ezen túl még a gazdaságfejlesztési programokat is hozzágondoljuk és hozzávesszük, valamint a magyar nemzeti kultúra egységének a megteremtése és egységes fejlesztése tekintetében, akkor tényleg azt mondhatjuk, hogy óriási változásokról beszélhetünk, radikális változásokról beszélhetünk. S azt gondolom, nyilván bizonyos tekintetben, bizonyos részletekben lehet vitatkozni, hozzátenni, akár kritizálni is természetesen, de ha a nagy egészet megnézzük és az összefüggéseket látjuk, a körülményeket figyelembe vesszük, az elmúlt harminc év különböző zökkenőit és kihívásait is figyelembe vesszük, akkor ezt mégiscsak ki lehet mondani talán, amit összegzésképpen így mondtam, hogy grandiózus. Persze a cél az, hogy itt ne álljunk meg, hanem a következő években is ez így menjen tovább. Úgyhogy én ezt szeretném megköszönni államtitkár úrnak és kollégáinak, és kívánom azt, hogy még legalább tíz évig folyamatosan ilyen szerves építkezés történjen és történhessen. És akkor talán bizonyára elmondhatjuk, hogy azokat a célokat, amelyeket megfogalmaztunk talán minden oldalról, a nemzeti gondolkodású szervezetek, pártok és emberek, személyek, akkor ezeket a célokat meg tudtuk és meg tudjuk majd valósítani.

Nekem egy rövid kérdésem lenne, ez a diaszpórához kapcsolódik, illetve a diaszpóraosztályhoz konkrétan. Kicsit irigykedem a Sárospataki Református

Kollégiumra, hogy ott indulhat el ez a diaszpóraosztály, mert lennének ötleteim dél nyugat irányában is. Igazából a kérdésem az, hogy ez a későbbiek folyamán ki tud-e teljesedni, vagy milyen jövőképünk van erre vonatkozóan; ez nyilván létszám kérdése meg járvány összefüggése is, de van-e lehetőség ezt tovább bővíteni majd a későbbiek során. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Van-e más kérdés, hozzászólás? *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincs, akkor államtitkár urat és miniszteri biztos urat kérem, hogy reagáljanak az elhangzottakra.

Válaszok, reflexiók

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Köszönöm szépen a kérdéseket, hozzászólásokat. Köszönöm szépen a BGA-nak az elmúlt évben végzett tevékenységét, vezérigazgató úrnak, igazgató asszonynak, igazgató úrnak, mindenkinek, aki mindkét cégnél, illetve a BGA-nál dolgozik, mind a 165 munkatársnak.

A kérdések egy része az ideai választásokra vonatkozott, illetve a kormány pártokhoz való viszonyulására, és körbe is mentünk nagyjából a Kárpát-medencén. Én mindig annak voltam a híve az elmúlt öt-hat évben, de előtte is egyébként, mind bizottsági szinten, mind pedig előtte még a Külügyi bizottság tagjaként is, egyáltalán amióta a nemzetpolitikával foglalkozom, hogy megpróbáljam a különböző magyar szervezeteket és pártokat az összefogás irányába, nem is hogy tolni, de eszközölni náluk, hogy akkor van nagyobb politikai sikerük, ha összefognak, és hatékonyan egymás tevékenységét kiegészítve, valamilyen módon együttesen jelennek meg a választásokon, a választók előtt. Természetesen ezzel a véleménnyel nem kell egyetértetni, más véleményt is meg lehet fogalmazni. Én próbálok pragmatikusan szemlélni ezeket a dolgokat. Én egyébként otthon a körzetemben is jó szívvel veszem, hogyha a kommunisták és a jobbkiosok is rám szavaznak. Természetesen ha a listán más pártra, azt tegyék meg, de ha a személyemet támogatják, én azt gondolom, mind nekem, mind pedig a kormányoldalnak is tesznek egy szívességet, hogy tovább tudjunk dolgozni. Hasonlóképpen gondolkozom a Kárpát-medencében is.

A felvidéki, szlovákiai választásoknál is próbáltam az összefogás felé terelni a feleket. Egyébként az MKP részéről erre nagyfokú nyitottság is volt. Sajnos ott a Híddal nem sikerült az összefogás, alapvetően, úgy gondolom, nem is a pártok tagsága miatt, nem is a szavazóbázisuk miatt, hanem alapvetően a Most-Híd párt elnöke nem kívánta ezt az együttműködést, és külön szeretett volna indulni. Az MKP részéről három nagyobb szervezet jött létre, azok összefogtak egymással, de gyakorlatilag ugyanaz a halmaz oszlott háromfelé, és így sajnos nem sikerült az 5 százalékot elérniük. Most már ők is belátták azt, gyakorlatilag minden magyar politikai szervezet a Felvidéken, hogy csak akkor van esélyük a következő parlamenti választáson, ha egységesen indulnak el a választásokon, illetve egy magyar parlamenti párt, etnikai párt van.

A mostani önkormányzati választások, Kárpátalja - erre is vonatkozott Bencsik képviselő úrnak egy kérdése vagy hozzászólása. Gyakorlatilag az UMDSZ, illetve a KMKSZ szövetsége megvalósul, csak kicsit érdekes formában. Az UMDSZ legfelsőbb vezetése ebből a dologból kimarad, Zubánics elnök úr, illetve az ő közvetlen köre nem indul, és igazából nem is nyilvánul meg. Azok az UMDSZ-jelöltek, akik helyben valamilyen szinten esélyesek, ott a KMKSZ nem indít rájuk, és a KMKSZ-listán pedig fent van az a három-négy olyan UMDSZ-es képviselőjelölt a megyei választásokon, akik eddig is UMDSZ-esek voltak, és már öt évvel ezelőtt is a KMKSZ-listán jutottak be. Tehát az összefogás így valósul meg. Azt viszont látni kell, tudni kell, hogy több ukrán párt és pártcsírakezdemény - mit tudom én, mik ezek -, ezeknél több magyar jelölt van,

akik eddig voltak UMDSZ-esek vagy pártonkívüliek, vagy egyáltalán bárki, és ők ukrán pártok színeiben indulnak. Remélem azt, hogy minden magyar választó látja ezt a helyzetet, és pontosan tudja azt, hogy hogyan kell szavazni, és a magyar összefogást támogatja, illetve a magyar politikai erőket támogatja. Azért nem mondtam ott sem azt, hogy KMKSZ-t, illetve próbáltam árnyaltan fogalmazni, mert természetesen ott, ahol UMDSZ-es jelölt van és a KMKSZ is őt támogatja, az is egy összefogásnak az eredménye.

Lenn a Vajdaságban a VMSZ most már évek óta vagy ciklusonként, azt szoktuk mondani, hogy történelmi sikereket ér el. Ezeket a sikereket tudták felülmúlni az áprilisi választásokon, mind helyben, mind tartományi szinten, mind pedig parlamenti szinten. Gratulálunk nekik ehhez, és további jó munkát kívánunk. Ez a siker kell ahhoz, hogy a két nép történelmi megbékélését előbbre tudjuk vinni, és a hídszerepet, én azt gondolom, az ott élő magyarság nagyon jól betölti, ellátja, és sokat tett annak érdekében, hogy a két nemzet, természetesen a két kormány is, de a két nemzet is sokat közeledett egymáshoz az elmúlt időszakban.

A rongálások tekintetében Bencsik képviselő úrtól volt kérdés erre vonatkozóan. A szoborlopási kísérlet hírére a VMSZ közleményben adott hangot a felháborodásának. Valószínű, hogy színesfémtolvajok próbálták ezt a szobrot eltulajdonítani, illetve elvinni, és haszonszerzés motiválta őket, nem pedig magyarellenes cselekedet volt. A Nemzeti Tanács pedig tiltakozott a helységnévtáblák esetében. Természetesen mi is, akármilyen okból kifolyólag történnek meg ezek az atrocitások, ezeket messzemenőig elutasítjuk.

Az erdélyi dolgokra: a jegyzőkönyv szerintem pontosabb, mint ha mindig idézzük saját magunkat. Én a parlamenti felszólalásomban is elmondtam, hogy én nem szólítok fel senkit arra, hogy hogyan szavazzon, mindenki úgy szavaz, ahogy akar, bemegy a fülkébe, és oda húzza az X-et, ahova akarja. Én csak próbáltam némi iránymutatást tenni azoknak, akik esetlegesen nem tudják, hogy kire szavazzanak. A nemzetárulást sem személyekre tettem, hanem konkrétan ezt mondtam. De rátérve a kérdésre, mi valóban úgy látjuk, és akkor csak két területet mondok, hogy Biharban és Szatmárban az RMDSZ jelöltjére ráindítani egy magyar jelöltet egy más pártból, ez nemzetárulás. Ezt nem lehet másképp megfogalmazni. Pontosán ezt mondtam. Én nem mondtam személy szerint senkire sem azt, hogy nemzetáruló. Természetesen, ha valaki ezt magára veszi, mert esetlegesen más román pártokkal összefogva, esetlegesen más román párt listáját támogatva, vagy román polgármester árnyékában indulva az RMDSZ-t és az RMDSZ sikerét csorbítja, ezt én most is így gondolom. Az RMDSZ 91,4 százalékát kapta meg a szavazatoknak, az EMSZ pedig a másik 8-9-et. Úgyhogy azért egyértelműen kijött az, hogy milyen erők állnak, milyen szavazóbázis mozdul meg az RMDSZ és a másik oldal mögött. De nem is jó kifejezés az, hogy másik oldal, mert sokszor ideológiai különbségek sincsenek egyes emberek tekintetében.

Most tisztább lesz a helyzet december 6-án, amikor országgyűlési választások, alsóházi, illetve szenátusi választások lesznek Romániában, így Erdélyben is. Én azt gondolom, hogy a legcélszerűbb a legerősebb magyar politikai szervezetet támogatni, és én bízom az RMDSZ-nek is az ítélőképességében, tárgyalóképességében, hogy a 8-9 százaléknyi szavazatokat be tudja úgy hozni, és meg tud velük úgy állapodni, hogy akik az EMSZ-t támogatták, akár az EMNP-t, akár pedig az MPP-t, azok a szavazók is tudjanak az RMDSZ-re szavazni. Minden egyes magyar polgármesternek, közgyűlési elnöknek személyes levelet írtam, és gratuláltam nekik, akár az EMSZ-ből nyertek pozíciót, akár pedig az RMDSZ-ből.

Gálfi Árpád és a POL esete, azt gondolom, egy külön téma. Ott Gálfi Árpádék azért nem tudtak magyar színekben indulni, mert egyrészt, ugye, az RMDSZ függetlenként támogatta volna őket, és nem indított volna ellenük, az MPP meg nyilván

nem támogatta őket, és így az EMSZ sem, mert ők zárták ki Gálfi Árpádot. Így Gálfi Árpádnak az volt az esélye, hogy függetlenként tudott volna indulni, és az ömögötte lévő csapat pedig egy helyi pártot kívánt létrehozni. A helyi pártot, különböző okok miatt - én az okokat nem tudom -, de nem tudták létrehozni, nem jegyezték be, és ezért nem tudták elindítani, így ők menekvésképpen a POL-t választották, vagy a POL ajánlotta fel a segítségét. Természetesen mi az etnikai politizálás mellett vagyunk, és elítéljük azt, hogy bármilyen magyar jelölt egy román pártnak a színeiben szerezzék meg a szavazatokat.

Nem tudom, a válaszom az erdélyi kérdésre teljes körű volt-e. Remélem, hogy a december 6-ai választások kapcsán tényleg teljes egységet tudunk felmutatni.

Ami pedig hosszabb távon azt illeti, hogy egy etnikai tömb egy pártot tartson fenn vagy azt egy párt jelenítse meg, ezzel a kijelentéssel, egyrészt mivel én mondtam nem olyan nagyon rég, teljes mértékig egyetértek. Azt gondolom, minden ideológiától nem is mentesen, de egy széles néppárti jellegű pártot kell a választók elé kínálni, mert ezek a nemzetrészek nem oly nagy számúak, hogy több pártot el tudjanak tartani, csúnya szóval fogalmazva. Tehát nem lesz sikerük. Ez minden választásnál kijön. Ha azt akarjuk, hogy ne legyenek parlamenti erőik, helyi szinten tudjanak szerepelni esetlegesen, akkor maradjunk a többpártrendszerben. Ha azt akarjuk, hogy parlamenti pártokként az utódállamokban meg tudjanak jelenni, akkor így nem lesz siker. Az elmúlt harminc év tendenciája egyértelműen ebbe az irányba mutat. Felvidék alapvetően a legjobb példa erre. Azt gondolom, teljesen mindegy, hogy valaki ezer méterre a víz felszínétől fullad meg, vagy tíz centire - az eredmény gyakorlatilag ugyanaz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszteri biztos úr?

DR. SZILÁGYI PÉTER miniszteri biztos (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. A diaszpórasztályal kapcsolatban Szászfalvi képviselő úrnak tájékoztatásul mondom, hogy az iskola volt a kezdeményező fél, aki megkeresett bennünket, akik látva azt, hogy a Rákóczi Szövetség tőlük nem messze, az ottani táborhelyükön mennyi diaszpórából érkező fiatalot fogad, és milyen nagy a kezdeményezőkézség, illetve milyen nagy a kedv erre a táborra, ott fogalmazódott meg az, hogy egy ilyen osztályt el szeretnének indítani. Hiszen azt látják a diaszpórában működő hétvégi iskolák vezetői, illetve a szülők is, hogy körülbelül 14 éves korig tudják a gyermeket bent tartani a hétvégi iskolában, azt követően pedig ha bekerül a többségi nemzet által működtetett iskolába, ahol több százan, ezren, akár kétezren is vannak, nagyon nehéz már a magyarság felé megtartani a fiatalot, illetve a hétvégi programok is inkább a többségi nemzet irányába mozdulnak el. Ezért is voltak nagyon pozitívak a szülők is, hogy ha a középiskolai időszakot esetlegesen itt töltenék a fiatalok, akkor még erősebben meg lehet tartani a magyar közösség számára ezeket a fiatalokat. Így indult meg a közös gondolkodás. Balogh Csaba igazgató úr egy külön programot dolgoztatott ki a pedagógusokkal ott helyben egy ilyen osztálynak a működtetésére. Az iskolának megvan az a jogköre, hogy ezt a tanmenetet saját maga kidolgozza, illetve egy ilyen osztályt elindítson. Így indult meg alapvetően ez a programszervezés. Amúgy minden magyar középfokú oktatási intézménynek joga és lehetősége és szabadsága van ilyen jellegű osztályt elindítani. Tehát most ott fogalmazódott meg Sárospatakon a kezdeményezés, de akár Budapesten vagy Győrben vagy éppen az ország más részében is ha van kezdeményezőkézség, illetve van érdeklődés, akkor ilyen osztályt el lehet indítani.

Amúgy többször érkezik hozzánk felvetés, kérés, hogy a közoktatásban, középfokú oktatásban a diaszpórából visszaérkezett gyerekekkel valamilyen

különlegesebb módon kellene bánni vagy figyelni rájuk. Azt gondolom, az ilyen osztályok pont arra jönnének létre, hogy segítsék a diaszpórából visszaérkezőket, vagy éppen a diaszpórában felnövő, illetve a jövőjüket ott tervező fiatalokat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e más kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre:)* Bencsik képviselő úr!

További hozzászólások, reflexiók

BENCSIK JÁNOS (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Államtitkár úr, nem kaptam választ a három konkrét kérdésre, a kolozsvári vasútprojektre, az erdélyi magyar kórházak projektjére, illetve hogy a kárpátaljai határátlépés kapcsán terveznek-e ott, ahol most nem működik a határátlépés, várható-e esetleg ez ügyben bármi fejlemény, változás. Mondjam esetleg újra? Ugye, van ez az Asztély-Beregsurány és a Csap-Záhony, ahol nagyon hosszú kilométeresek a torlódások, illetve vannak a haranglábi és a mezőkaszonyi határátkelők, amit most határozatlan időre bezártak. Itt lesz-e, várható-e esetleg valami pozitív változás?

Végül csak egy megjegyzés a végére az erdélyi magyar párthelyzet kapcsán. Itt azt azért rögzítsük, hogy ha Erdélyben a magyar képviselet nem egy egypártrendszerű, hanem plurális politikai érdekképviselet lesz, ennek összetett okai vannak, de ebben nem elhanyagolható tényező a Fidesz-KDNP-nek az akarata volt és a hathatós támogatása, hogy ezek megvalósuljanak. Tehát nem spontán módon állt elő ez a helyzet, hanem az önök kérésére, hathatós támogatásukra, tanácsukra hozták ezeket létre. Mint ahogy az sem egy spontán politikai fejlődés eredménye, hogy ezek az RMDSZ-től különálló alakulatok, mint az MPP meg az EMNP, végül elsorvadni látszanak, vagy hátrébb sorolódnak. Az RMDSZ-nek az elmúlt választásokon egyre növekvő arányú jó szereplésének nyilván sok oka van, de azért nem egy elhanyagolható ok, hogy a konkurens szervezetek támogatását önök az utóbbi években fokozatosan és határozottan leépítették. Úgyhogy ennek alapján ezt trendként beállítani szerintem nem állja meg a helyét. Ennyi megjegyzésem lenne a dologhoz. Köszönöm.

ELNÖK: Balczó képviselő úr egy mondatra.

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Igen, ígértem, hogy egy mondat. Alátámasztva az előzőeket, emlékeztetem önöket arra, hogy 2008-ban Markó Béla mint az RMDSZ elnöke Budapesten tiltakozott az ellen, hogy a Fidesz erőteljesen az MPP mellett kampányol.

ELNÖK: Államtitkár úr?

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Balczó képviselőtársam megmondta itt a választ: 2008-ban - most pedig 2020 van. Én olyan nagy hibát nem követtem el, azt gondolom, hogy a 92 százalékhoz álltam közelebb, mint a 8 százalékhoz. De természetesen a 8 százaléknak az érzékenységét is elfogadom. Most sem tudok mást mondani, mint az előbb. Én azt gondolom, a határon túli magyar választók meghálálják azt, ha egységet mutatnak fel az ottani magyar szervezetek. Remélem, hogy ezt december 6-ára teljes körűvé tudják tenni, és úgy fogják indítani az RMDSZ listáját.

Az, hogy az elmúlt 8-10-15 évben mi volt, azt gondolom, nem az én dolgom. Nagyjából akkor is hasonlóan fogalmaztam, és akkor is ugyanúgy gondolkodtam, mint most.

A határátkelők esetében: én most kétszer is átjöttem Asztélynál, úgyhogy láttam, hogy mi van ott - katasztrofális állapotok vannak az ukrán oldalon. Arról nem is beszélve, hogy az alapvető higiénés viszonyok sincsenek kialakítva, négy-öt-nyolc napokat várnak ott emberek, esetlegesen terhes asszonyok, kisgyerekesek, s a többi, tehát ott tömeges katasztrófa tud bekövetkezni, ha a másik oldalon az ottani fél valamit nem tesz a helyzet kezelése érdekében. Sok minden áll e mögött, egyrészt az, hogy uniós határ, schengeni határ, plusz még a járványhelyzet. De ezt a problémát kezelni kell, mert nagy baj is tud ott történni. Természetesen a magyar főkonzulátusok tudnak erről, minden jelzést megadnak. Úgy gondolom, nem nekünk kell elsősorban lépniük.

A negyedik határátkelő kinyitására lehet, hogy szükség van; ez a kérdés alapvetően a KKM-hez tartozik. Mi sokat tettünk annak érdekében, hogy amikor Magyarország lezárta újra a határait, éppen mi voltunk azok, illetve én Pétert kértem meg a területi főosztályvezetők tanácsára, hogy a Belügyminisztériumban jelezze azt, hogy nem a nagy határátkelőket kell a nemzet szempontjából alapvetően megnyitni, hanem a kicsiket, hiszen 30 kilométeres határsávot lehet használni, és az emberek alapvetően ott járnak dolgozni, illetve gyerekek óvodába, iskolába, s a többi, tehát napi rendszerességgel használják. Néhány napon belül ezt a Belügyminisztérium gyorsan, flottul meg is oldotta, ennél az egy határátkelőnél nem; ezt újra fogjuk jelezni.

A vasútvonal szintén nem ide tartozik, az is alapvetően KKM-kérdés. A kórháznyitás szintén nem miniszterelnökségi kérdés, hanem az EMMI-hez tartozik. Azt gondolom, hogy ott önálló, magyar állam által támogatott egyetemen belül kell nemsokára orvosi kart és hozzá tartozó kórházat indítani és kórházat létesíteni annak érdekében, hogy a magyar orvosképzés a jövőben tudjon folyni.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Köszönöm szépen ezt a napirendi pontot és az alapos tájékoztatást, amelyet kaptunk öntől, illetve miniszteri biztos úrtól. Ebben a vitában, azt gondolom, talán a legnagyobb egyszerűsítés, amit levonhatunk itt következtetésképp, ami az utolsó téma volt, a magyar politikai szereplés az elcsatolt országrészekben, az talán az lehet, hogy legnagyobb sajnálattal kell megállapítanunk, hogy az ideológiai alapon történő külön politizálásnak ott már nincs jövője. Sajnos annyira lecsökkent a létszámunk, hogy csak etnikai alapon történhet az eredményes szereplés; látjuk ezt a Felvidék kapcsán is, és láthatjuk a többi területen is. Reméljük, hogy a létszámunk csökkenése ellenére is decemberben sikeresek lesznek az erdélyi magyar erők a parlamenti választáson.

Amikor azt mondom, hogy ideológiai különbségek lehetnek például erdélyi magyar pártok között, akkor egyébként azt gondolom, hogy alapjaiban egyet gondolnak, hiszen mindenki egyetért abban, hogy autonómiára, önrendelkezésre szükség van; hogy az egyik egy ilyen típusút, a másik egy másféle verziót követ, az tulajdonképpen a jövőben összehangolható.

Ami nem hangolható össze, az például a magyar belpolitika nézetei a nemzetpolitikáról, hiszen van olyan erő, a baloldal vezető ereje, amely mindig is a határon túli magyarság ellen volt, hiszen 2004-ben kampányoltak a kettős állampolgárság ellen. Azóta is a DK fő politikai üzenete nemzetpolitikai kérdésben az, hogy nem értenek egyet a kettős állampolgársággal, elvonnák a határon túliak választójogát. Majd feltűnt egy új politikai erő, amelyik pedig egyenesen a határon túli kampányokban úgy nyilvánul meg, hogy tessék liberális román jelöltre szavazni, magyarok szavazzanak szlovák liberális jelöltre, és azt gondolom, amikor ma itt fölmerült az a fogalom, hogy mi a nemzetárulás, akkor ez nemzetárulás. És ezekkel összeállni magyar választójogi szempontból, több mint elgondolkodtató, hogy akkor ki hogyan felel meg azoknak a nemzetpolitikai céloknak és álmoknak, hogy egyesítsük a magyarságot a határokon átívelően.

Tisztelt Bizottság! A jelen beszámoló kapcsán azért mondok egy kicsit hosszúnak tűnő zárszót, mert mégiscsak Trianon 100. évfordulójában vagyunk, és Trianon 100. évfordulójában tett az államtitkár úr egy beszámolót a bizottság előtt. A múlt héten abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy Botlik József kisebbségkutató-történész egy könyvbemutatóján lehettem jelen, a könyv címe: „Nemzetünket szolgálták”. Azok az életrajzok, azok a személyek kerültek ebbe a könyvbe, akik 1938-44 között a bécsi döntések, visszacsatolások során, a terület-visszaszerzések során azokról a területekről behívást kaptak a magyar Országgyűlésbe, a képviselőházba és a felsőházba. Az akkori Magyarország gondoskodni akart a visszatért területek politikai képviseletéről, választások nem lévén, meghívtak embereket az akkori Országgyűlésbe, és ezt a 266 életrajzot és az ő életútjukat követi ez a könyv. Ebben a könyvben van egy olyan fejezet, amelynek az a címe, hogy „Hatször tört szét a trianoni bilincs”, és sorba veszi a soproni népszavazással, a pinkavölgyi falvak visszatéréssel, egészen a Délvidék visszatéréséig. Én pedig azt gondolom erről, hogy a trianoni bilincs hetedszer is széttört, ugyan nem területeket szereztünk vissza, de 2010 és 2020 között az által a nemzetpolitika által, amelyet 2010-ben elkezdtünk, a kettős állampolgársággal, hogy az Alaptörvényünkben rögzítettük a felelősségvállalást, a választójogi törvénnyel, azzal az óvodaépítési programmal és iskolaépítéssel, ami történik a határokon túl, azzal a gazdaságélénkítő programmal, ami ma zajlik, és hogy a diaszpóra magyarságát, az elszakított országrészek magyarságát és az anyaország magyarságát sikerült lelki értelemben és gazdaságilag és kulturálisan újraegyesíteni, azt gondolom, ez egy válasz Trianonra és a trianoni bilincsré. Ezzel a gondolattal köszönöm meg államtitkár úrnak és miniszteri biztos úrnak a beszámolóját.

Tisztelt Bizottság! Tájékoztatom önöket, hogy 1999-ben, amikor a Magyar Állandó Értekezlet megalakult, született egy országgyűlési határozat, melynek értelmében a kormány beszámol az Országgyűlésnek a határon túli magyarokra vonatkozó politikai feladatok végrehajtásáról, beleértve egyébként a MÁÉRT ajánlásainak végrehajtását is. Így a mai tájékoztató az ennek való megfelelést is jelenti.

Az ülés berekesztése

Köszönöm szépen a bizottság munkáját. A mai bizottsági ülést lezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 38 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea